Nr 235b Dnia 11 września. Wtorek. Dnia 30 sierpnia (11 września) 1883 r.

Prenumerata:
W Warszawie: rocznie rs. 6 półrocznie rs. 3, kwartalnie rs. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50.
Dodatek na koszta administracyjne wydania porannego miesięcznie kop. 10.
Za dwukrotne odnoszenie do domu dopłata prócz powyższego dodatku miesięcznie kop. 10.
Na prowincji i w Cesarstwie z jednorazową przesyłką: rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4 kop. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25.
Za granicą: miesięcznie rs. 1 kop. 20.
Numer pojedyńczy wydania porannego k 3., wieczornego k. 5.

KURJER WARSZAWSKI.

ROK SZEŚĆDZIESIĄTY TRZECI.

Rękopisów nadsyłanych do redakcji nie zwraca się.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godz. 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godz 10-ej rano do 1-ej w południe.

Ogłoszenia:
Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.
Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.
Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz petitowy pierwszy raz 10 k., każdy następny raz 8 kop.
Małe ogłoszenia: za jeden *wyraz* pierwszy raz 2 kop., każdy następny raz 1½ kop.
Przewodnik adresowy: za 1 wiersz rocznie rs. 30. Ogłoszenia do „Przewodnika" przyjmuje wyłącznie Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, ulica Senatorska nr 18.

— W drugiej połowie bieżącego miesiąca przypadają następujące święta, obchodzone nabożeństwem odpustowem:

dnia 17-go pamiątka wyrażenia 5-iu ran Zbawiciela na ciele św. Franciszka—w kościele św. Antoniego (po-reformackim);

dnia 17-go pamiątka poświęcenia kościoła Opieki św. Józefa (panien wizytek);

dnia 23-go św. Tekli w kościołach: św. Józefa Oblubieńca N. Marji Panny (po-karmelickim) oraz św. Marcina (po-augustjańskim);

dnia 23-go pamiątka poświecenia kościołów:

św. Krzyża;

św. Marcina (po-augustjańskiego);

św. Franciszka Serafickiego przy ulicy Zakroczymskiej—i

św. Karola Boromeusza na Powązkach;

dnia 24-go bł. Ładysława z Gielniowa w kościele św. Anny (po-bernardyńskim);

dnia 29-go św. Michała Archanioła — w kościele św. Józefa Oblubieńca N. Marji Panny (po karmelickim) na Krakowskiem-Przedmieściu.

— W przyszłą niedzielę najprzewielebniejszy arcypasterz udzielać będzie w kościele parafjalnym na Pradze sakramentu bierzmowania.

Przegląd polityczny.

Udało się baronowi Rambergowi, „nadzwyczajnemu komisarzowi królewskiemu dla Chorwacji i Sławonji" zaskoczyć ludność Zagrzebia niespodzianką. W piątek, w samo południe, przy asystencji dwóch kompanij piechoty, wywieszono napowrót na urzędach skarbowych w Zagrzebiu herby z podwójnemi napisami. Dopiero po fakcie dokonanym rozbiegła się wieść pomiędzy ludnością, która w poczuciu obrażonej godności wyległa tłumnie na ulice, aby obejrzeć widownię tryumfu węgierskiego. Już nad wieczorem tegoż samego dnia kilka gorętszych dłoni porwało za kamień, który dał się rychło we znaki szybom „królewsko-węgierskim". Rozwinięcie znacznej siły wojskowej na ulicach, parę ataków z gołemi bagnetami wyparło tłumy z ulicy Gundulicza i — noc przeszła spokojnie... Nazajutrz i w niedzielę rosło jednak rozdrażnienie; w tym ostatnim dniu przyszło już do rozlewu krwi, a jen. Ramberg, który w piątek jeszcze zapewniał redaktorów miejscowych dzienników o wysokim szacunku swoim dla prasy i swobody słowa, w niedzielę już zniósł rękojmie tej swobody, pomimo, że najgorętszy nawet organ p. Starzewicza, *Pozor*, napominał ludność do spokoju i porządku.

Zniesienie swobody prasy nastąpiło zapewne dlatego, iż musiała ona poprzeć jednomyślnie uchwały prywatnej konferencji posłów sejmu zagrzebskiego, powzięte we czwartek. Uchwały te zapadły jednomyślnością głosów; lękliwych upomnień jedynego p. Emeryka Josypowicza, który cieszy się szczególnem zaufaniem w Peszcie, nie usłuchano. Konferencja orzekła, że wysłanie komisarza królewskiego do Chorwacji na propozycję p. Tiszy, bez porozumienia się z sejmem chorwackim, jest konstytucyjnem bezprawiem. Ugoda węgiersko-chorwacka z r. 1868-go opiera stosunek Chorwacji do Węgier na podstawie współrzędności; sejm zagrzebski ma przeto głos w sprawie zniesienia lub utrzymania swobód konstytucyjnych, głos, którego nie słuchano, traktując Chorwację, jakby kraj zawojowany i podległy Węgrom...

Tak mówią chorwaci... Po części przyznaje im słuszność lewica węgierska. Dnia 7-go b. m. konferencja posłów tego stronnictwa w Peszcie na wniosek dep. Karola Eötvösa uchwaliła deklarację, która potępia całe postępowanie rządu węgierskiego wobec przesilenia chorwackiego i przyrzeka na zbliżającej się sesji sejmu peszteńskiego pociągnąć gabinet p. Tiszy do surowej odpowiedzialności.

Deklaracja nie jest przyjazną dla chorwatów i pieszczonej przez nich idei „wielkiego państwa południowo-słowiańskiego", złożonego z Chorwacji, Sławonji i Dalmacji; strofuje ich za poparcie, dawane zawsze gabinetowi pana Tiszy i przypomina, że dzisiejsze ustawodawstwo podatkowe, wysysające ludność, na którego brzemię uskarżają się teraz chorwaci, przyszło do skutku, jedynie dzięki poparciu projektów rządowych przez posłów tamtejszych do sejmu peszteńskiego.

Zarazem jednak deklaracja p. Eötvösa obarcza p. Tiszę szeregiem zarzutów, z których niektóre są z pewnością trafne. Twierdzi ona, że prezes gabinetu peszteńskiego sprawy wewnętrznej królestwa węgierskiego, jaką jest zatarg z Chorwacją, nie miał prawa wyciągać na *forum* państwowe i zasięgać zdania ministrów wspólnych. Co zaś do mianowania jen. Ramberga, obcokrajowca, komisarzem królewskim dla ziemi chorwackiej, to deklaracja widzi w tem poważną obrazę Węgier i samoistności tychże. Jen. Ramberg nie jest obywatelem węgierskim, a jako żołnierz podlega wspólnemu ministrowi wojny, nie zaś rządowi peszteńskiemu. Sejm węgierski zbiera się na tegoroczną sesję w końcu b. m.; należy oczekiwać gorącej dyskusji.

Odsłonięcie w czwartek pomnika Lafayetta w Le Puy en Velay (departament Wyższej Loary, gdzie leży zamek Chavagnac, w którym urodził się wielki patrjota), dało pożądaną sposobność ministrowi spraw wewnętrznych, panu Waldeck Rousseau, do wygłoszenia dwóch mów „sytuacyjnych". Pierwsza z nich służyła za odpowiedź na głos amerykańskiego posła Mortona i była umizgiem do zaatlantyckich sympatyj w imię wspólnej republikańsko-demokratycznej formy rządu. Druga, bankietowa, zawierała ostrzeżenie bardzo surowe a wymierzone w obóz monarchistów i nowego ich „króla", hrabiego Paryża... Pan minister z dumą i zadowoleniem konstatuje fakt, że wypadki zaszłe w królewskim „domu Francji" przeszły bez echa w kraju, że ludność zachowała się wobec nich obojętnie, a naród pozostał pewnym siebie i trwałości swoich instytucyj republikańskich. „Nie widzę też, mówił minister, pośpiechu po tamtej stronie w objęciu spuścizny, zaiste niebezpiecznej; mogłoby ono w następstwach swoich doprowadzić do wydalenia z granic ziemi francuskiej spadkobierców. Uważam bowiem za rzecz niepodobną, aby na ziemi tej przebywać mógł otwarty pretendent do korony, której okruchami podzielił się naród." Toast swój podniósł p. Waldeck Rousseau na cześć prasy, „która umie szanować swą wolność i zna obowiązek uszanowania praw cudzych". Te słowa uważać należy za ripostę rządu francuskiego na znane ataki *Norddeutsche Allgemeine Ztg*, która w ostatnich tygodniach tyle nauk moralnych i politycznych udzieliła prasie francuskiej.

Tak więc hr. Paryża i jego stronnictwo, pomnożone dzisiaj zastępem osieroconych legitymistów, otrzymali wskazówkę, iż najlżejsze napomknięcie o restauracji monarchicznej pozbawi pierwszego ojczyzny, drugich zaszczytu i przyjemności posiadania na własnej ziemi potomka królów dawnych i— protoplasty nowych.

Pogróżka p. Waldeck Rousseau może popchnąć pewną grupę legitymistów do wywarcia nacisku na hr. Paryża, aby tem snadniej ogłosił manifest królewski i—poszedł na wygnanie... Rozumowanie ich jest poniekąd słusznem, choć niewygodnem dla bogatych książąt orleańskich: hrabia Paryża, mieszka-

Z WYSTAWY ELEKTRYCZNEJ
W WIEDNIU.

V.

W którąkolwiek zwrócimy się stronę wystawy, wszędzie dostrzegamy elektryczność na usługach człowieka.

Widzieliśmy jak wytwarza ona światło, jak prowadzi roboty chemiczne. Są to rzeczy ważne, ale zgoła nie najważniejsze; oczekujemy od niej usług donioślejszych jeszcze. Ona to bowiem ma nam otworzyć drogę do korzystania z niewyczerpanego zapasu sił przyrody, które dotąd giną niezużytkowane i bezowocnie marnieją.

W każdym potoku zbiegającym z gór, w każdej rzece bystro fale swoje toczącej, w każdym pędzie wichru nad ziemią sunącym — złożonym jest zasób pracy, siły, który dla człowieka stoi otworem, z którego pełną garścią czerpać może.

Gdzie rwący potok sam się uwadze człowieka nastręczał, a raczej narzucał — można powiedzieć, tam dawno nauczył się on już z tego daru przyrody korzystać. Ustawił koła wodne, które prąd rzeki w ruchu utrzymuje, i ruch ten przeniósł na koła swego młyna lub tartaka. W słabszym już stopniu zdołał zużytkować niestateczny powiew wiatru. Dopiero, gdy poznano własności pary i nauczono się z jej prężności korzystać, można było wszędzie wytwarzać siłę i wykonywać prace, które bez jej pomocy zgoła były niemożliwe. Ale motory parowe utrzymują się jedynie kosztem drzewa lub węgla, którym z nieopatrzną szafuje się rozrzutnością. W węglu kamiennym nagromadzony jest zasób pracy, ale najlepiej nawet zbudowane machiny nie zdołają zużytkować ani 10 odsetek tego zasobu, reszta uchodzi bezużytecznie, na zawsze dla człowieka stracona. Jakkolwiek zaś bogate są w łonie ziemi pokłady tych czarnych djamentów, to obliczono, że starczą nie na tysiące, lecz na setki lat zaledwie... I gdy myśl ta zatrwożyła człowieka i gdy zaczął szukać dróg, któremiby mógł najlepiej z sił przyrody korzystać, nagły rozwój machin dynamo-elektrycznych nauczył, iż elektryczność najdzielniejszym stać się może pośrednikiem w przeprowadzaniu pracy.

Dział ten wszakże zastosowań elektryczności nie dosyć się silnie przedstawia na wystawie wiedeńskiej. Głównem jej zadaniem jest utorowanie zwycięztwa światłu elektrycznemu, a prądy po tysiącach drutów przebiegające służą przedewszystkiem do zasilania lamp, sprawa zaś przenoszenia siły znajduje się jeszcze w początkowych stadjach rozwoju, pojmujemy dopiero jej znaczenie, nie widzimy jej jeszcze w pełni życia. W każdym razie, jakkolwiek pod tym względem niema tu doświadczeń tak efektownych, jak na poprzedniej wystawie monachijskiej, znajdujemy jednak wzór fabryki elektrycznie w ruch wprawianej, tu i owdzie podobne warsztaty, a przedewszystkiem kolej elektryczną.

Niepodobna jednak rzeczom tym powierzchownie tylko się przyjrzeć; należy zrozumieć, jaką drogą elektryczność wszystkie te ruchy wytworzyć jest w stanie, a dlatego musimy o jednej jeszcze własności prądów elektrycznych opowiedzieć.

Wyobraźmy sobie dwa druty skręcone w koła i tak zawieszone, iż mogą się swobodnie obracać. Otóż, skoro po nich przepuścimy prądy, dostrzeżemy, iż nie pozostają one w spoczynku, ale zaczynają się obracać, zbliżają się ku sobie lub też oddalają, a to stosownie do kierunku w jakim prądy przebiegają. Nietylko wszakże prąd jeden działa na drugi, podobnyż wpływ wywiera i magnes. Jeżeli w pobliżu magnesu zawiesimy ruchomy drut, po którym przepuścimy prąd elektryczny, to ulega on przyciąganiu lub odpychaniu przez magnes, a to zależnie od kierunku prądu i od tego, który biegun magnesu nań działa.

Zasada ta daje się odnieść do machin dynamo-elektrycznych. Wiemy już, iż w machinach tych wytwarzają się prądy elektryczne wskutek tego, iż zwój drutu obraca się obok biegunów magnesu lub elektromagnesu, przez obrót tedy wytwarza się elektryczność. Można jednak machinę tę odwrócić, t. j. użyć jej w celu wprost przeciwnym, przez elektryczność wywołać w niej ruch. Mamy tam bowiem silny magnes, lub raczej elektromagnes i pierścień żelazny otoczony drutem. Jeżeli więc przez zwój drutu prąd przepuścimy z zewnątrz, pierścień będzie przez jeden biegun magnesem przyciągany, przez drugi odpychany, przechodzi przeto w obrót. Jedynie więc wskutek tego, iż przez pierścień machiny dynamo-elektrycznej przepuszczamy prąd, wywołujemy obrót tego pierścienia; obrót ten trwa przez cały czas, przez który prąd przepływa i jest tem szybszy, im prąd jest silniejszy.

Z jakiego zaś źródła przesyłany ten prąd pochodzi, jest to rzeczą zgoła obojętną; może on być wy-

jący we Francji i zmuszony do milczenia, jest prostym obywatelem, jak każdy episjer republikański. Dopiero poza granicami Francji może odegrać rolę pretendenta lub króla, jak czynił to z takim „pożytkiem i chwałą” hr. Chambord...

Br. Z.

Przemysł fabryczny kraju południowo-zachodniego.

I.

Zamierzamy wprowadzić czytelnika w sferę stosunków przemysłowych, dotąd mało komu znaną.

Mówimy tu o t. zw. kraju południowo-zachodnim, mianowicie o gubernjach wileńskiej, grodzieńskiej, kowieńskiej, mińskiej, mohylowskiej, witebskiej, kijowskiej, podolskiej i wołyńskiej. Cała ta przestrzeń kraju nie zwróciła jeszcze dostatecznej i zasłużonej na siebie uwagi. Przeciwnie, poniekąd nawet przywykliśmy traktować jej pracę ekonomiczną dość lekceważąco. Wszystkie też wiadomości, jakie dziś posiadamy o gubernjach południowo-zachodnich, przeważnie są starej daty. Wprawdzie wiedzą wszyscy, iż w trzech południowych gubernjach osiadł potężny przemysł cukrowniczy, iż gubernja grodzieńska tworzy wielkie ognisko produkcji przędzalno-tkackiej, lecz też na tem kończą się już nasze informacje.

Ciasny ten sąd o stosunkach przemysłowych kraju wymaga znacznego rozszerzenia. W ciągu ostatnich 20—30-tu lat gubernje południowo-zachodnie zrobiły znaczne postępy na polu ekonomicznem. Nie jest to już rynek, otwarty dla swobodnego zbytu wyrobów zagranicznych, ludność bowiem miejscowa większość swoich potrzeb może zaspakajać własnemi siłami. Ważniejsze działy fabrykacji mają już tu swoich przedstawicieli, inne powoli się dźwigają, a wszędzie, na każdym kroku, znać charakter mieszkańców stały i energiczny, nie uginający się przed lada przeszkodą, chociaż przeszkód w ogóle losy im nie poskąpiły...

Jaki jest obecny stan przemysłu fabrycznego w gubernjach południowo-zachodnich?

Zanim damy odpowiedź na powyższe pytanie ogólne, przedewszystkiem zajmiemy się szczegółowem zbadaniem rozmaitych działów przemysłu. Jako materjał do tego sprawozdania, służył nam spis zakładów przemysłowych, opracowany, na podstawie wykazów departamentu przemysłu i handlu, przez Orłowa. W tej chwili jest to źródło najświeższe i najkompletniejsze, chociaż nie jest wolne od wielu usterek. Lecz o wadach źródeł statystycznych w dziale przemysłu nie będziemy tu wspominali, gdyż mówiliśmy o nich obszerniej, składając przed kilkoma miesiącami podobne do niniejszego sprawozdanie o przemysłowości Królestwa Polskiego.

W 9-u wspomnianych wyżej gubernjach kraju południowo-zachodniego przemysł fabryczny jest reprezentowany przez 2,501 zakładów, zatrudniających 69,363 robotników i produkujących wyrobów na sumę 80 miljonów rs. rocznie.

Jeżeli cyfry te porównamy z danemi dla Królestwa, to przekonamy się, iż Królestwo przewyższa gubernje południowo-zachodnie nietyle sumą produkcji i sił roboczych, ile cyfrą zakładów. W Królestwie bowiem funkcjonuje 6,533 fabryk z 90,000 robotników i z produkcją około 97 miljonów rs.

Pomiędzy jednak krajem „zachodnim“, to jest gubernjami litewskiemi, a krajem „południowym“, t. j. gubernjami ukraińskiemi, zachodzą tak znaczne pod każdym względem różnice, iż obok cyfr ogólnych wypada jednocześnie podawać cyfry szczegółowe, dotyczące każdego z nich oddzielnie. Różnice występują na samym zaraz wstępie — w danych o całości sił przemysłowych kraju: w gubernjach zachodnich znajduje się 1,257 fabryk z produkcją tylko 18,756,140 rs. i 17,534 robotników, w gubernjach zaś południowych liczba fabryk wynosi 1,244, lecz sama produkcja sięga 60,316,363 rs., robotników zaś fabryki te zatrudniają 51,829. Z tego wypada, iż gubernje południowe posiadają wielkie zakłady, w zachodnich zaś przeważa ilość drobnych fabryk.

Kontrasty wystąpią jeszcze widoczniej, jeżeli zwrócimy uwagę na pojedyńcze grupy fabrykacji. I tak podczas gdy w gubernjach zachodnich funkcjonuje 217 fabryk przędzalno-tkackich z produkcją 7,670,215 rs., w gubernjach południowych jest ich tylko 62 z produkcją 1,040,780 rs., za to z drugiej strony ostatnie gubernje liczą 944 fabryk przetwarzających produkty roślinne, a wartość ich wyrobów wynosi 55,792,983 rs., podczas gdy pierwsze mają fabryk takich tylko 867 z produkcją zaledwie $7^1/_2$ miljonów rs. Mniejsze różnice zachodzą w dwóch pozostałych działach fabrykacji. W kraju zachodnim funkcjonuje 76 zakładów przetworów mineralnych z produkcją 1,334,700 rs., w kraju południowym — 122 takich zakładów z produkcją 1,523,400 rs.; w pierwszym znajdujemy 97 fabryk przetworów zwierzęcych z produkcją 2,185,050 rs., w drugim takich fabryk jest 116 z produkcją 1,959,200 rs.

Przytoczone różnice pochodzą przeważnie ztąd, iż w gubernjach południowych rozwinął się przemysł cukrowniczy, w zachodnich zaś przędzalno-tkacki. Dwa te działy zajmują najpoważniejsze pozycje w budżecie przemysłowym kraju.

Już z powyższych danych widać, gdzie są dodatnie, a gdzie ujemne strony przemysłu fabrycznego w gubernjach południowo-zachodnich. O ile przemysł ten zdołał wyzyskać naturalne bogactwa kraju? Bezwątpienia znajdujemy tu większą równowagę pomiędzy oddzielnemi działami fabrykacji, niż w Królestwie. Gdy bowiem w Królestwie pierwsze miejsce zajmuje przemysł przędzalno-tkacki, oparty na przetwarzaniu materjałów głównie zagranicznego pochodzenia, w gubernjach zachodnich i południowych miejsce takie zajął przemysł przetworów roślinnych. Jest to wielka przewaga tych gubernij, przemysł ich bowiem nie jest wystawiony na ryzyko skutkiem zmian cłowych, nie ulega wpływowi faktów przemijających, wspiera się na podstawach trwalszych. W Królestwie przemysł fabryczny w wielu swoich gałęziach rozwija się wyłącznie w widokach spekulacyjnych, bez względu na przyrodzone warunki lokalne, w gubernjach południowo-zachodnich przeciwnie, żyje temi sokami, jakich mu dostarcza naturalne bogactwo kraju.

Może z czasem różnice te będą starte, w ostatnich bowiem czasach nastąpił racjonalny zwrot w rozwoju naszego przemysłu, dziś jednak istnieją one zbyt wyraźnie, by ich nie zaznaczyć.

Od powyższych cyfr ogólnych przejdźmy z kolei do szczegółów.

W dziale przetworów roślinnych pierwsze miejsce należy się grupie zakładów, stanowiących właściwy wielki przemysł rolny. Zdołały się one rozwinąć dość silnie, świadcząc zarazem o postępach w gospodarstwie folwarcznem. Gorzelni np. w gubernjach zachodnich funkcjonuje 369, w południowych 317, młynów większych 204 i 139 (wykazy departamentu nie podają sumy produkcji tych zakładów), browarów 133 i 178 z produkcją 1,664,570 rs. i 2,465,320 rs., dystylarni 54 i 60 z produkcją $1^1/_2$ milj. i 2 milj. rs., smolarni 35 i 38, z produkcją 135,100 i 181,800 rs., fabryk tytoniu 29 i 38 z produkcją 2 milj. i 2,195,350 rs. Cukrownie tylko nie przyjęły się na gruncie kraju zachodniego: jest ich tu zaledwie 4, z produkcją 122,000 rs., podczas gdy w gubernjach południowych liczba cukrowni i rafinerji wynosi 135, a cyfra ich produkcji sięga 50 milj. rs. Inne fabryki przetworów roślinnych mniej licznie są reprezentowane. W całym kraju południowo-zachodnim znajduje się 14 papierni, 5 fabryk mebli, 9 ekwipaży, 5 krochmalu, 5 octu i 2 drożdży. W gubernjach południowych niema dotąd fabryk oleju roślinnego, których na Litwie jest ogółem 6 z produkcją 300,000 rs.

W dziale znowu przetworów zwierzęcych spostrzegamy słabe postępy. Tu przewaga stanowczo po stronie Królestwa, które liczy 504 zakładów przetworów rolniczych, gdy cały kraj południowo-zachodni ma ich tylko 218. Najliczniej rozwinęły się tu garbarnie, których liczba wynosi 145 z produkcją przeszło trzy miljony rs. (połowa tego, co w Królestwie), mianowicie w gubernjach zachodnich 71 z prod. 1,593,750 rs. i w południowych 74 z produkcją $1^1/_2$ milj. rs. Z innych wypada zaznaczyć: mydlarni 11 i 12 z prod. 99,200 i 145,300 rs., świec łojowych 9 i 13 z prod. 44,400 i 98,100, świec stearynowych 1 z prod. 240,000 rs., przetworów z wosku 3 z prod. 21,800 rs., łojotopni 2 z prod. 18,000 rs. i t. d.

Dział przetworów kopalnych również przedstawia jeszcze bardzo wiele luk do wypełnienia. Cegielni np., najliczniej rozwiniętych, znajduje się na Litwie 20 z prod. 151,800 rs., w gubernjach południowych zaś 33 z prod. 256,200 rs., hut szklannych 13 i 24 z prod. 142,000 i 150,000 rs., fabryk zapałek 9 i 11 z prod. 110,800 i 186,500 rs., wyrobów z lanego żelaza 5 i 7 z prod. 24,000 i 65,000 rs., fabryk machin 4 i 16 z prod. 253,300 i 523,200 rs. i t. d.

Interesującą jest grupa fabryk przędzalno-tkackich. W kraju południowym są one reprezentowane jedynie przez 60 fabryk sukna z produkcją miljon rs. i 2 farbiarcze zakłady z produkcją 22,500 rs., reszta zaś, t. j. 217 fabryk z produkcją 7,670,215 rs., należy do gubernij zachodnich. I tu jednak przewaga po stronie działu sukienniczego: na 189 fabryk sukna z produkcją 7 miljonów rs. wypada tylko 12 fabryk przędzy wełnianej z produkcją 373,000 rs., 4 fabryki przetwarzające włókna konopne, inne zaś zakłady są w znakomitej mniejszości.

Taki jest liczebny stan przemysłu fabrycznego w kraju południowo-zachodnim.

Przyszłym razem pomówimy jeszcze o przemysłowych właściwościach pojedyńczych okolic i gubernij tego kraju.

Fr. Ol.

---

twarzanym przez stos zarówno jak i przez inną machinę dynamo-elektryczną. Daje się tedy w ogólności machina dynamo-elektryczna używać w dwojaki sposób; jeżeli pierścień wprawiamy w obrót ręką, motorem parowym, siłą spadku wody lub jakimkolwiek innym sposobem, wytwarza ona silne prądy elektryczne; jeżeli zaś naodwrót przez druty machiny przesyłać będziemy silny prąd elektryczny, pierścień jej wprawi się w obrót.

Ta właśnie możliwość otrzymywania z tejże samej machiny albo elektryczności albo ruchu prowadzi do niesłychanie ważnych zastosowań. Demonstrację tej zasady na małą skalę przedstawiła na wystawie jedna firma bawarska. Dwie małe maszyny dynamo-elektryczne ustawione są w sąsiedztwie; pierwszą wprawiamy w ruch, wskutek tego wytwarzają się w drutach jej prądy; prądy te przepływają po oddzielnych drutach do drugiej machiny i obiegają jej zwoje, a wskutek tego, jak już wiemy, pierścień tej drugiej machiny przechodzi w obrót. Pierścien ten nakoniec, a raczej oś, na której jest osadzony, połączona jest pasem z machiną do szycia i oczywiście ruchu jej swojego udziela: mamy tedy machinę do szycia poruszaną za pomocą elektryczności...

Czytelnik gotów się z rezultatu tego uśmiechnąć! Wszakże tu nic nie zyskujemy, zamiast bowiem ręką obracać pierwszą machinę dynamo-elektryczną, można wprost obracać kółko machiny do szycia. To prawda, ale przecież siłę rąk naszych zastąpić można siłą spadku wody. A potok ten może być bardzo odległy, machina jedna od drugiej może być oddaloną o całe dziesiątki, o setki mil, prąd bowiem elektryczny największe nawet odległości w oka mgnieniu przebiega. To właśnie działanie nazywamy „przenoszeniem siły”. Bez udziału elektryczności byłoby ono zgoła niemożliwem. Elektryczność, powtarzamy, nie wytwarza siły, ale pozwala zużytkowywać marniejące dotąd zasoby przyrody.

Zachodzi zapewne pytanie, czy to, co widzimy w małych rozmiarach, da się istotnie na wielką urzeczywistnić skalę; czy zasada ta pozostanie tylko ciekawą, choć naukową igraszką, czy też naprawdę stać się może dobrodziejstwem dla rodu ludzkiego? Otóż, jak już powiedzieliśmy, na wystawie wiedeńskiej nie znajdujemy praktycznego jej urzeczywistnienia; w Monachjum jednak, na poprzedniej wystawie elektrycznej, uczony francuski, Marceli Desprez, wprawiał w ruch warsztaty siłą wody przebiegającej pod Miesbach, w odległości 114 kilometrów... Obie machiny dynamo-elektryczne połączone były zwyczajnym drutem telegraficznym, którego grubość wynosiła zaledwie $4^1/_2$ milimetra. Machina Gramme'a ustawiona w Miesbach poruszaną była siłą $1^1/_2$ konia parowego, a prąd przetworzony w gmachu wystawy na pracę mechaniczną wydawał 23 odsetek siły pierwotnie łożonej.

Rezultat ten przedstawia się bardzo korzystnie, jeżeli zważymy znaczną odległość i cienkość zużytych drutów; machina jednak pierwsza, to jest do wytwarzania prądów elektrycznych służąca, zużyła się bardzo szybko, tak iż po pewnym czasie ciekawe te doświadczenia przerwać musiano. W każdym razie wykazały one dowodnie, iż siłę można na znaczną przeprowadzać odległość. Nie należy też zapominać, że rzecz to jeszcze zgoła nowa, że machiny dynamo-elektryczne uledz jeszcze muszą i mogą znacznym ulepszeniom, i że winny być zawsze należycie zastosowane do celu, do którego służyć mają.

Na wystawie, będącej przedmiotem naszego sprawozdania, zasadę przenoszenia siły na najrozleglejszą skalę przeprowadziła firma milhuska Heilmann, Ducommun i Steinlein, która w pięknie oświetlonym pawilonie urządziła małą fabrykę, elektrycznie obsługiwaną. Dwie machiny Gramme'a, umieszczone zewnątrz pawilonu, wprawiane są w ruch przez motor parowy i wytworzone w nich prądy dochodzą do dwóch innych, podobnej zupełnie budowy i wielkości machin dynamo-elektrycznych i wprawiają je w ruch, a ruch ten za pośrednictwem pasów udziela się różnym narzędziom, które, pracując automatycznie, podsuwane pręty żelazne przerabiają na szruby, i bez udziału ręki ludzkiej wyrabiają gotowe niemal rewolwery. Machiny dynamo-elektryczne, znajdujące się na zewnątrz pawilonu, służące do wytwarzania prądu, nazywają się pierwotnemi, pierwszemi lub generatorami, machiny zaś przetwarzające prąd w pracę, roboczemi czyli wtórnemi.

Wkrótce podobną drogą puszczoną być ma w ruch prasa drukarska, młyn, piła i kilka innych podobnych przyrządów. P. Gravier z Warszawy ma także swój system rozkładu prądów zastosować do poruszania różnych, mniejszych i większych machin.

Najciekawszem atoli zastosowaniem zasady przenoszenia siły jest kolej elektryczna, której urządzenie po tem, cośmy tu mówili, łatwo przyjdzie nam już zrozumieć.

S. K.

Humor.

Kto pierwszy użył tego słowa w znaczeniu dziś powszechnie przyjętem, tego już dokładnie żaden historyk lub estetyk dziś nie wyśledzi.

Natomiast wiemy, iż stworzył ten wyraz Galenus, po Hippokratesie najznakomitszy medyk w starożytności, lekarz nadworny Marka-Aureljusza. Nazwał on *humores* rozmaite nastroje, usposobienia, wreszcie temperamenta, pod których wpływem ten lub ów człowiek pozostaje.

Z biegiem wieków słowo to innego nieco nabrało znaczenia.

Współczesny Szekspirowi Ben Jonson napisał komedję pod tytułem: „*Every man in his humour*“ i „humor“ oznacza już u niego—charakter, mniej więcej to, co później Taine nazywa *la maitresse qualité.* Szekspir nazywa humorem nietylko tej lub owej osobie właściwy charakter, lecz czasem nadaje tę nazwę — dowcipowi.

Wreszcie jako termin techniczny pojawia się to słowo najpierw w literaturze angielskiej dopiero w XVIII-ym wieku, gdy nazwano „humorystami“ całą grupę powieściopisarzy, do której należą przedewszystkiem: Addison, Swift, Stern, Goldsmith i Fielding. Wszyscy oni kreślili „dowcipnie“ śmieszne i poważne strony społeczeństwa, bądź z goryczą jak Swift, bądź wpadając w ton sentymentalny, jak Stern, bądź wreszcie ze swobodną wesołością jak Addison, Goldsmith, Smollet i inni.

Na tej widocznie zasadzie Smith w swoich odczytach (1804—1806) wprost identyfikuje humor z komizmem i odtąd nazwa ta w powszechnie przyjętem znaczeniu weszła w użycie.

Uczeni niemieccy, ze zwykłą skłonnością do klasyfikowania wszystkiego, jęli głębiej zastanawiać się nad samą istotą humoru i oto Kirchmann odróżnia następujące jego rodzaje: humor drwiący, wesoły, hypokondryczny, sentymentalny i filozoficzny. Istotnie nie możemy przecież nie odczuć różnicy, jaka np. zachodzi między dowcipem trefnisia i Hamleta, Falstafa i Heinego.

Jak pojedyńczy człowiek, tak i naród każdy ma właściwy sobie humor.

Anglik wywołuje wrażenie komiczne kontrastami; opowiadać nam będzie rzecz krańcowo błahą z powagą tak znakomicie udaną, że na razie wprowadza słuchacza w pole i dopiero po dobrej chwili daje nam odczuć całą komiczność tak traktowanego tematu. Angielski humor ma pewną głębokość filozoficzną — nie wywoła wesołego, swobodnego śmiechu — natomiast można się nim delektować jak artyzmem w dziełach sztuki. Jest to humor więcej dla smakoszów, niż dla tłumu.

Niemiecki dowcip ma dwie cechy charakterystyczne. Jest on albo jowjalnym, albo wybucha gryzącym sarkazmem. Aby go poznać, radzimy którego wieczoru wysłuchać jakiej czysto niemieckiej farsy, a wróciwszy do domu, wziąć w rękę Heinego.

Francuzi dla oznaczenia właściwego im humoru stworzyli sami całą kolekcję słów, niedających się ściśle na żaden język przełożyć. Mają oni swój *esprit*, swój *enjouement*, swój *entrain* i wiele, wiele innych arcycennych przymiotów, które zjednały im miano najdowcipniejszego w świecie narodu.

Istotnie, jeżeli idzie o nadanie humorowi całej skali najdelikatniejszych odcieni — to francuzi prym trzymają. Jak ów sztukmistrz, dobywający monetę... z nosa, tak oni potrafią znaleźć humor tam, gdzie napróżnoby go szukał kto inny.

Nowożytny humor francuzów jest zwięzły, trafiający w cel jak strzała, pieprzny i zawsze wykwintny w formie. Mają oni też swój dawny dowcip, *esprit gaulois*, pamiętający dobre czasy Rabelais'go, dowcip tłusty, szeroki, lekko ironiczny, zbliżony do naszego staropolskiego humoru. Dodajmy wreszcie, iż może nigdzie dowcip nie gra tak wielkiej roli i tak wysoko nie jest ceniony, jak we Francji. Śmieszność tam w dosłownem znaczeniu „zabija“, a *bon mot* nieraz ma większą wagę, niż najmądrzejsze słowo.

Przedstawicieli typowo polskiego humoru bodaj iż trzebaby szukać nie między współczesnymi. Dziś nie mamy właściwego sobie humoru i zrzadka tylko gdzieniegdzie odezwie się on wśród z francuska przykrojonych dowcipów, heinowskich sarkazmów lub bufonad farsowych. Odwykliśmy może śmiać się głośno, całą gębą, nie drżąc, iż za chwilę śmiech nam może skonać na ustach. Trzeba pośmiać się tak jak zjeść i zdrzemnąć trzeba, więc spełniamy święcie ten obowiązek, ale humoryści nasi nie zdolni zaczerpnąć wesołości z siebie, tworzą takową na obstalunek, podając nam to, co wiedzą iż śmieszy gdzieś nad Dunajem, Sekwaną lub Tamizą. „Pójdźmy pośmiać się!“ — słyszymy nieraz jak mówią ludzie wybierający się do teatru na jaką wesołą „sztuczkę“ — ale czyż ten co powie sobie: „będę się śmiał“, śmiać się będzie dobrze? We Francji naprzykład tworzą dowcipy nie urzędowi humoryści, lecz tworzą je wszyscy, ulicznik i dama wielkiego świata, poważny mąż stanu i przekupka i dlatego Francja ma swój własny, narodowy humor.

Nie narzucamy osobistego zdania nikomu, ale dowcip rubasznego Reja zawsze mamy na myśli, gdy wspomnieć nam przychodzi o czysto polskim humorze. Wiele więcej znany Pasek daje nam tego humoru wcale piękne próbki, a i Górnicki w „Dworzaninie“ o nim nie zapomina. Pisarze nowocześni, odtwarzający niepowrotne dzieje, wybornie czasem trafiają w ton staropolskiego dowcipu. a Kaczkowski i Łoziński z jednej, a Mickiewicz w „Panu Tadeuszu“ z drugiej strony, dają nam przedsmak tego, czem był polski prawdziwie dowcip i żałować jednocześnie każą, iż dziś, niestety! zaginął.

***

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

= Projekt jednodniowego spisu całej ludności państwa, opracowany przez komitet statystyczny ministerjum spraw wewnętrznych, ma być podany do zatwierdzenia radzie państwa najpóźniej w połowie listopada r. b. Ministerjum skarbu przeznacza na wydatki spisu 3 miljony rs.

= Ministerjum sprawiedliwości opracowało nowe przepisy o zabezpieczeniu interesów skarbu w instytucjach sądowych. Projekt do tego prawa obejmuje między innemi następujące rozporządzenia: 1) wszystkie władze rządowe występują w sądach nie inaczej, jak tylko za pośrednictwem swoich przedstawicieli i pełnomocników; 2) pełnomocnicy instytucyj rządowych mogą stawać w sądach pokoju w terminie 7-dniowym, w sądach zaś okręgowych w terminie dwumiesięcznym od chwili odebrania wezwania sądowego; 3) miejscem pobytu pełnomocników wobec sądu są zarówno miejscowości, w których się znajdują powołane instytucje rządowe, jak i miejscowości, w których znajduje się powołujący sąd. W ogóle nowe przepisy mają na celu ścisłe określenie terminów i osób powołanych do stawania w sądach w interesach rządu. Projekt wkrótce będzie podany do zatwierdzenia właściwej władzy prawodawczej.

= Z ministerjum spraw wewnętrznych wyszło rozporządzenie do gubernialnych komisyj budowniczych, ażeby przy budowie fabryk i zakładów przemysłowych w miastach przestrzegano przepisu, iż budynki mieszczące warsztaty, machiny lub motory, słowem takie w których odbywa się fabrykacja, nie powinny w żadnym razie przytykać do budynków mieszkalnych znajdujących się na innych posesjach. Odległość, którą zachować należy, wynosić ma najmniej pięć sążni.

= Cło od rzeczy pasażerskich, według projektu obrabianego obecnie w departamencie poborów celnych, będzie pobierane na przyszłość od ogólnej wagi wszystkich przewożonych przez podróżnego bagaży, jeżeli rewizja okaże, że są to rzeczywiście przedmioty pasażerskie, a nie towary podlegające zwykłym opłatom celnym. Stopa cła od rzeczy pasażerskich ma być oznaczona bardzo nisko, zaś włościanie i robotnicy będą zupełnie uwalniani od opłaty przy przewozie własnego bagażu.

= Departament dróg żelaznych postanowił, aby w przeciągu lat trzech wszystkie wagony pasażerskie, posiadające oddzielne wejścia z boków do każdego przedziału, były stanowczo z ruchu wycofane lub przebudowane z urządzeniem wyjść na końcach wagonów, tak jak to jest w użyciu na drodze żelaznej nadwiślańskiej. Rozporządzenie to ma na celu zapewnienie pasażerom większej swobody i wygód, a służbie kolejowej, która w wagonach starej konstrukcji czepiać się musi pomostów, większego bezpieczeństwa.

= Według ostatniego wykazu ministerjum skarbu, w dniu 13-ym sierpnia r. b. znajdowało się w obiegu 715 miljonów rubli w papierach skarbowych, nie licząc papierów emisyj czasowych.

= Od dnia 13-go stycznia do dnia 13-go lipca r. b. przywieziono z zagranicy metali szlachetnych w monecie i sztabach za rs. 2,748,306, wywieziono zaś za granicę za rs. 23,651,686.

= Departament poczt opracował już projekt swojego budżetu na r. 1884-y. Projekt zawiera w dochodach sumę 25,044,932 rs., w wydatkach zaś 23,740,484 rs. W podobnym zaś projekcie budżetowym departamentu telegrafów znajdujemy w przypuszczalnych dochodach sumę 8,950,755 rs., w wydatkach 7,691,549 rs.

= W dniach 13-ym i 14-ym b. m. odbywać się będzie zjazd do kopalni soli w Wieliczce.

= Ministerjum oświaty zatwierdziło dwa stypendja, amianowicie jedno z zapisu testamentowego Kazimierza-Józefa Skibińskiego w sumie rs. 3,000, drugie z legatu Gustawa Zielińskiego w kwocie rs. 150.

= Drugi obóz na prowincji w Królestwie Polskiem założony będzie i otwarty w roku przyszłym we wsi Rokitno, **położonej o 12 wiorst na** północo-zachód od twierdzy Iwangrodu (Demblina), w gubernji lubelskiej, powiecie nowoaleksandryjskim (puławskim). Obóz ten przeznaczonym będzie dla 14-go korpusu armji kwaterującego w gubernjach lubelskiej i siedleckiej, który będzie się tam zgromadzał corocznie w miesiącach sierpniu i wrześniu z przerwą co trzeci rok, t. j. gdy obozowanie przypada w Warszawie. Do obozu tego od stacyj dróg żelaznych nadwiślańskiej i dąbrowieckiej zbudowaną zostanie szosa, w samym zaś obozie, oprócz wielu budynków wojskowych, staną znaczne magazyny żywności i furażu oraz stacja pocztowa i telegraficzna.

= Sztab okręgu warszawskiego wezwał lekarzy wojskowych do wskazania środków, mających na celu ochronę wojsk w razie pojawienia się cholery. Lekarze 3-ej dywizji gwardji pieszej ułożyli już odpowiedni projekt i przedstawili go właściwym władzom. Składa się on z 10-iu punktów.

= Na polach mokotowskich odbywać się będzie jutro, o godzinie 1-ej po południu, wielki przegląd wojsk obozujących pod Warszawą, a mianowicie 67 bataljonów piechoty, 21 bateryj artylerji i 27 szwadronów konnicy.

= W Janowie, w stadzie rządowem koni, odbędzie się we czwartek sprzedaż w drodze licytacji 30-tu nadkompletowych koni; komunikacja z Janowem koleją żelazną warszawsko-terespolską do stacji Biała.

= *Przegląd katolicki* donosi o następujących zmianach w duchowieństwie archidjecezji warszawskiej: ks. Władysław Magnuski, zastępca proboszcza parafji św. Krzyża, został regensem seminarjum metropolitalnego i zarządzającym kościołem św. Józefa Oblubieńca; ks. Roman Rembieliński, wikarjusz kościoła archikatedralnego, profesorem seminarjum warszawskiego; ks. Leopold Łyszkowski, wik. par. św. Aleksandra, archiwistą konsystorza jeneralnego. Nowo mianowani administratorowie parafij: ks. Władysław Seroczyński, wik. kościoła archikatedralnego, administratorem parafji św. Barbary; ks. Tomasz Chrempiński, wik. par. Jeżów, admin. par. Lewiczyn; ks. Antoni Czesnas, wik. par. Żychlin, admin. par. Drwalew; ks. Józef Konarski, wik. par. Narodzenia N. Marji Panny, admin. par. Nieborów; ks. Aleksander Pawłowski, wik. par. Biała, admin. par. Pieczyska. Tranzlokowani zostali administratorowie parafij: ks. Karol Żuchowski, admin. par. Solec, na admin. par. Słupia; ks. Polikarp Trębicki, admin. par. Niesułków, na admin. par. Bratoszewice; ks. Kazimierz Gołaszewski, adm. par. Kutno, na adm. par. Jeżów; ks. Piotr Zbrowski, admin. par. Warka, na adm. par. Kutno; ks. Antoni Bortkiewicz, adm. par. Rybno, na admin. par. Warka; ks. Józef Gleba, adm. par. Mąkolice, na adm. par. Grójec; ks. Rafał Stachowicz, adm. par. Chorzęcin, na adm. par. Mąkolice; ks. Franciszek Tomaszewski, adm. par. Koźle, na adm. par. Chorzęcin; ks. Ignacy Lipka, adm. par. Chełmno, na adm. par. Cegłów; ks. Brunon Synoradzki, adm. par. Luszyn, na admin. par. Chełmno; ks. Bernard Przetakiewicz, admin. par. Stryków, na adm. par. Niesułków; ks. Antoni Jarosiński, adm. par. Kurdwanów, na admin. par. Stryków; ks. Benwenuto Dobrowolski, adm. par. Zyck, na adm. par. Pacyna; ks. Kazimierz Brzozowski, admin. par. Jadów, na admin. par. Kamion; ks. Marjan Orłowski, adm. par. Kamion, na adm. par. Jadów.

= W dniu jutrzejszym, o godzinie 10-ej zrana, w sali losowań Banku polskiego, odbędzie się publiczne posiedzenie, celem włożenia do kół numerów 4-procentowych obligów skarbowych Królestwa Polskiego, poczem rozpocznie się ich losowanie.

= Ferje sądowe kończą się z dniem 13-ym b. m.; od tego terminu wszystkie wydziały sądowe odbywać będą po cztery posiedzenia tygodniowo.

= Rozkaz dzienny policyjny donosi, że teatrzyki ogródkowe otrzymały pozwolenie dawania przedstawień jeszcze do dnia 1-go października.

= Roboty wodociągowe w alejach Ujazdowskich postępują bardzo powoli, a przyczyną tego jest ruch tramwajowy i powozowy, którego powstrzymać niepodobna.

= Jeden z właścicieli większej ilości dorożek jednokonnych stara się u władzy o pozwolenie pobierania za kurs po 15 kop.; taksa ta prawdopodobnie wejdzie w wykonanie w dniu 13-m października r. b.

= Pom. oberpolicmajstra, podpułkownik Własowski, powrócił już do Warszawy.

= **Z teatru i muzyki.**

* Podczas pożaru teatru rozmaitości znaczna część dekoracyj teatralnych, pozostających na składzie w budynku przytykającym do palącego się gmachu, **została zalana wodą i uległa zniszczeniu.**

Podobno dekoracyj zniszczonych jest sztuk kilkaset, wartości kilkudziesięciu tysięcy rubli.

Obecnie malarnie teatralne zajęte są odnawianiem i przyprowadzaniem do porządku tych dekoracyj, które jeszcze się przydać mogą; wiele jednakże płócien zgniło doszczętnie.

Skutkiem tego w bieżących przedstawieniach, z powodu braku właściwych dekoracyj, trzeba często sztukować i nadrabiać innemi, niekoniecznie odpowiedniemi.

Zauważyliśmy to wczoraj w ogrodowej dekoracji w „Córce Fabrycjusza”.

* Na scenie teatru nowego rozpoczęły się dzisiaj próby z trzyaktowej operetki pt. „Małżeństwo Olivetty”.

* W czwartkowem przedstawieniu „Normy” partję arcykapłana odśpiewa pierwszy raz p. Seideman.

* Próby z op. „Faworyta” prowadzą się wciąż pod kierunkiem dyr. Quatriniego.

* Operetka „Ładny chłopiec”, już przygotowana, odłożoną została na otwarcie teatru małego, jako łatwiej pomieścić się tam mogąca.

— Wspomnienie pośmiertne.

Przed dwoma tygodniami zmarł w Waszyngtonie Maurycy Aleksander Sengteller.

Urodzony w Warszawie w roku 1813-m po ukończeniu liceum, gdzie związany był przyjaźnią serdeczną z margr. Wielopolskim, zaciągnął się do szeregów.

W roku 1831-ym przebywał w Awignonie i tam prawie połowę swej fortuny poświęcił na przychodzenie z pomocą ubogiej braci.

Wydoskonalony w sztuce rytowania typograficznego, za oceanem zasłynął jako mistrz w tej gałęzi. Rząd Stanów Zjednoczonych powołał go na urzędnika trudniącego się pomiarem wybrzeży (Coastsurrey), na którem to stanowisku aż do zgonu pozostawał.

Zmarły cztery pierwsze klasy ukończył w Białej, gdzie kolegował z Kraszewskim.

— Kosztowna fajka.

Pomiędzy starzyzną, sprzedawaną na Pociejowie, znaleziono fajkę, pochodzącą ze zbiorów po księciu Józefie Poniatowskim.

Na olbrzymim cybuchu znajdują się inicjały księcia wysadzone srebrnemi literami i rok 1803.

Autentyczność pochodzenia fajki nie ulega najmniejszej wątpliwości.

P. K. nabył fajkę za 5 rs., a odprzedał ją hr. U. za 150 rs.

— Nowe stowarzyszenie.

Dowiadujemy się, że projekt stowarzyszenia urzędników drogi żelaznej nadwiślańskiej, mającego na celu niesienie pomocy wdowom i dzieciom pozostałym po urzędnikach, bliskim jest już zatwierdzenia przez właściwą władzę.

Wkrótce zatem projekt ten będzie mógł wejść w wykonanie.

— Spadek.

Konsul francuski za pośrednictwem kancelarji p. oberpolicmajstra ogłasza, że umarł w Panamie Wiktor Saladin Ramljon, urodzony w 1841 ym roku w Warszawie, który pozostawił po sobie 3,509 franków 99 centimów majątku.

Sukcesorowie poszukiwani są w Warszawie.

— Nowy zamach na nasze kieszenie.

W Warszawie od kilku dni przebywa ajent wielkiej fabryki dywanów z Birmingham, Péers, który zakupił dla swoich mocodawców znaczną ilość fotogramów.

Fabrykanci angielscy, dla których ten zakup został zrobiony, zamierzają wyrabiać dywany z widokami naszych miast, oraz portretami naszych znakomitości, w nadziei otworzenia sobie większego zbytu.

I zapewne się nie zawiodą!

— Wziętość „starki”.

W tych dniach w jednej z piwnic tutejszych zakupiono 40 butelek starki, na które zapłacono około tysiąca rs.

Obstalunek był z Cesarstwa.

— Pożądana wiadomość.

Na ulicy Miodowej, po prawej stronie idąc od Senatorskiej, przystąpiono do naprawy chodnika.

Należało się to tej ulicy już oddawna, szczególniej z tego powodu, że przed niektóremi domami, podczas restauracyj wiosennych i letnich chodnik i tak już zużyty uszkodzono do reszty.

— Epileptyczka.

Wczoraj w południe przechodząca przez plac przy kościele ewangelickim porządnie ubrana kobieta doznała ataku t. zw. wielkiej choroby, przyczem skaleczyła się boleśnie.

Na uznanie zasługuje zachowanie się jednej ze znajdujących się na miejscu pań, która nie znając chorej pośpieszyła jej z pomocą i nie odstąpiła dotąd, aż chora przyszła do przytomności, poczem odwiozła ją do domu.

— **Wypadki.** Przy wkładaniu kamienia młyńskiego na wóz na Pradze, dwaj robotnicy Józef K. i Karol D. potknąwszy się upadli, wskutek czego jeden złamał nogę, drugi zaś zranił się niebezpiecznie w głowę.—Na Wolskiej znaleziono podrzucone niemowlę płci męskiej, trzecie już w ciągu tygodnia. — Na Chłodnej Zofja N. przy wysiadaniu z tramwaju upadła tak nieszczęśliwie, iż złamała nogę.—Na Marszałkowskiej wypadł z dorożki siedmioletni Kazio K. i niebezpiecznie zranił się w głowę.

— Nieznana instytucja.

W jednym z ostatnich numerów *Gaz. lub.* znajdujemy wiadomość, iż w miasteczku Kazimierzu nad Wisłą funkcjonuje kasa pożyczkowa, „z której gospodarze czerpią kredyt na bardzo mały procent, według zasad towarzystwa kredytowego”.

Wobec małej liczby instytucyj kredytowych na prowincji, wypadałoby zasięgnąć bliższych informacyj o tej mało komu znanej kasie kazimierzowskiej.

Jaką jest jej ustawa, czy to kasa zaliczkowo-wkładowa na wzór kas gminnych, czy towarzystwo pożyczkowe itd.?

Może na te pytania odpowie korespondent *Gaz. lub.* z Kazimierza.

— Z wystawy kijowskiej.

Akt uroczystego otwarcia pierwszej w Kijowie wystawy gospodarczo-rolniczej odbył się w ubiegłą niedzielę.

Ponieważ jednak wystawa nie odrazu obejmie wszystkie działy swojego programu, przeto urządzenia jej nie są jeszcze ukończone.

Dotąd gotową jest dopiero wystawa sadownicza i oddział włościański.

Na pierwszej, liczącej około 40-tu wystawców, powszechną uwagę zwraca pawilon Ulrycha z Warszawy oraz kolekcje Krystera i Wessera z Kijowa.

— Straże ogniowe.

Straż ochotnicza w Skierniewicach, założona w r. 1880-ym, liczy obecnie 187-iu członków czynnych i 93 ch honorowych, razem 280-iu.

W liczbie członków czynnych znajduje się między innymi 32-ch właścicieli domów, 11-tu urzędników, 120-tu rzemieślników, 3-ch handlujących, 17-tu wyrobników.

Pod względem wykształcenia, członkowie straży dzielą się na 125-iu z wykształceniem elementarnem, 49-iu nieumiejących czytać, 11 z średniem i 2-ch z wyższem wykształceniem.

W straży znajduje się 172-ch katolików, 6-iu protestantów i 9-iu starozakonnych.

Straż w roku 1882-im była alarmowana 12 razy i w każdym wypadku brała czynny udział przy gaszeniu ognia.

Ogół dochodów straży wynosił w roku zeszłym rs. 806 kop. 79, rozchód zaś rs. 629 kop. 90.

— Zbiory.

Z płockiego piszą do nas.

Sprzęt ozimin przy ciągłych prawie deszczach nie wypadł dość pomyślnie.

W wielu miejscowościach żyto i pszenica porosły; grochy, jakkolwiek dopisały, lecz i na nich znać nawałnicę; ziemniaki osobliwie ucierpiały od deszczów, gdyż gniją i wcześniej niż zwykle trzeba było rozpocząć kopanie.

Mniej więcej czwarta część wykopanych ziemniaków jest niezdatną do użytku.

— Nowy targ.

Municypalność Płocka powzięła projekt urządzenia nowego targowiska miejskiego, gdyż stare dla szczupłych rozmiarów nie czynią zadość potrzebom miasta.

W tym celu magistrat zamierza wyznaczyć plac, przestrzeni 15,000 łokci kwadratowych, na wielkim rynku zbożowym w Płocku, położonym między ulicą Królewską i aleją.

Odnośne projekty opracował budowniczy miejski p. Bilczyński.

— Dla czytających.

W Białej podlaskiej otwarto księgarnię wraz z wypożyczalnią książek.

Przy księgarni urządzono też kantor prenumeraty pism perjodycznych.

Księgarnia zdaje się mieć zapewnione powodzenie.

— Z musu!

Ponieważ góra nie chce przyjść do Mahometa, więc Mahomet musi się zbliżyć do góry...

Mieszkańcy Końskich odbierali pocztą warszawską pisma i listy ze stacji Ruda, dwa razy na tydzień!

Obecnie, nie mogąc w inny sposób zaradzić złemu, a chcąc mieć częstsze ze światem stosunki, zbiorowo ugodzili posłańca, który ma codziennie odbywać 15-wiorstową podróż do Rudy dla odebrania listów i dzienników...

— Szyldy żydowskie.

W Łodzi nad wielu handlami i składami wywieszone są szyldy wypisane literami hebrajskiemi.

Miejscowa władza policyjna postanowiła szyldy takie zupełnie usunąć.

— Rehabilitacja po śmierci.

W zeszłym tygodniu, we wsi Grabów pod Warszawą, zmarł kolonista tamtejszy Jan Kurzawa, 70-letni starzec, który na parę godzin przed śmiercią uczynił straszne zeznanie.

Przed dwudziestu kilku laty, pod osadą Okuniewem, został zamordowany pachciarz Icek Lejda, a ponieważ niektóre przedmioty należące do denata znaleziono u Józefa Graczyka, parobka z Grabowa, został więc posądzony o morderstwo z rabunkiem.

Napróżno się tłumaczył, że Lejda był już nieżywym, kiedy wyjmował mu z kieszeni cygara i portmonetkę, Graczyka skazano do ciężkich robót na Syberji.

Tymczasem zbrodnię powodowany zemstą popełnił Kurzawa, o czem przed śmiercią dopiero uczynił zeznanie.

Niewinnemu Graczykowi na nic się już ono nie przyda, albowiem zmarł przed trzema laty.

— Pożar.

Wczoraj o godzinie czwartej i pół wieczorem zapaliły się zabudowania dworskie we wsi Moszna, powiatu błońskiego.

Gwałtowny pożar szybko objął trzy stodoły, trzy śpichrze i trzy sterty stojące między niemi.

Czwarta stodoła, aczkolwiek trzykrotnie się zajmowała, jednakże została uratowana.

Spichrze były pełne zboża.

Spaliła się także lokomobila stojąca na podwórzu.

Energiczny ratunek niosły sikawki z Biskupic, Ożarowa, Pruszkowa, Czubina, fabryki Józefów, z Błonia i z fabryki Michałów.

Ogień wynikł z podpalenia.

Budynki były zabezpieczone.

— Jeszcze pożar.

Dzisiejszej nocy fabryka farb i przetworów chemicznych, pp Karpińskiego i Leperta w Heleňówce, pod Pruszkowem została nawiedzona przez pożar.

Na szczęście szybka pomoc z miejscowych robotników i sikawek zdołała ugasić ogień, zanim ten przybrał większe rozmiary.

Ze świata.

× **Obraz Matejki** „Urszulka“, znajdujący się na stałej wystawie hamburskiej, zwraca obecnie powszechną uwagę. Dziennik *Reforme* podaje szczegółowe objaśnienie przedmiotu.

× **Polski poprzednik Kolumba.** Dzienniki duńskie drukują nadzwyczaj ciekawe materjały do historji pobytu w Ameryce naszego podróżnika z XV-go wieku, Jana z Kolna. Akta urzędowe stwierdzają, że dzielny ten marynarz na kilkanaście lat przed Kolumbem zwiedzał wybrzeża północnej Ameryki. Odbył on tę podróż w roku 1476-ym, na okręcie wyekwipowanym przez króla Chrystjana II-go. *New-York Herald* podaje z dzienników duńskich liczne a ciekawe szczegóły o naszym rodaku.

× **Cmentarz żydowski w Galicji** przedstawia wybornie cięta przez Stryjewskiego rycina w jednym z ostatnich numerów rosyjskiej *Illustracji powszechnej.*

× **Don Carlos**, któremu z łaski ciotki przypadło honorowe zająć miejsce na pogrzebie hr. Chambor'a, nielubionym jest w kołach francuskich legitymistów. To też w Gorycji nie omieszkano niejedną niemiłą demonstrację wyprawić madryckiemu księciu. Gdy naprzykład zbliżał się książę do jakiej gromadki stronników hr. Paryża, natychmiast ze środka grupy padało hasło: *Couvrez-vous!* i w tej chwili nakrywały się wszystkie głowy; gdy zaś książę się oddalił, niezwłocznie komenderował ktoś: *Chapeaux bas!* i kapelusze napowrót do rąk wracały. To też don Carlos niezwłocznie po pogrzebie opuścił jaknajśpieszniej Gorycję.

× **Le roi Chopine**, operetka kapelmistrza Seilenicka, z tekstem Erckmana-Chatriana, wystawioną zostanie w paryskim teatrze Renaissance. Rzecz dzieje się w Alzacji — *chopine* oznacza szklankę, kufel wina.

× **Stowarzyszenie opieki nad idjotami** odbyło dnia 29-go z. m. w Hamburgu posiedzenie, na którem stwierdzono, że podług ostatnich wyników statystyki, najmniejszego stosunkowo kontyngensu idjotów dostarcza kraj nasz i Cesarstwo.

× **Istoczy** w liście wystosowanym do paryskiego czasopisma *Anti-sémitique* oświadcza, iż węgierscy antisemici nie przyjmą zgoła udziału w kongresie drezdeńskim. Jako przyczynę tego rozdwojenia podaje Istoczy zatargi osobiste w obozie antisemitów niemieckich. Wszyscy natomiast wyszlą jaknajliczniejszych delegatów na kongres antisemicki, mający odbyć się w Paryżu.

× **Antoni Rubinstein** wybiera się do Niemiec w jesieni r. b. Opera jego „Machabeusze" wystawioną zostanie we Frankfurcie dnia 28-go października, zaś opera „Sulamitka" w Hamburgu, w pierwszych dniach listopada.

× **Kompozytor „Bettelstudenta"** otrzymał niedawno z Monachjum kartę korespondencyjną opatrzoną dosłownym adresem: „Kompozytorowi popularnej piosenki *„Ach! ich hab' sie nur ja auf die Schulter geküsst"* bez oznaczenia nietylko ulicy, ale miejsca przeznaczenia. Urzędnik pocztowy opatrzył kartę własnoręcznie, niebieskim ołówkiem skreślonym adresem: „Millöcker, Wien". Co za wygoda być sławnym!

× **Jubileusz portiera** święcił w tych dniach „Burg" wiedeński. Jubilat nazywa się Swoboda, ma lat 66 i cieszy się najlepszem zdrowiem. Członkowie teatru zebrali między sobą składkę i 150 złr. ofiarowali starcowi — dyrektor Willbrandt dołożył w imieniu dyrekcji 100 złr., a artyści specjalne upominki.

× **Defraudant Pierce**, o którego sprzeniewierzeniu 24,000 funtów szterlingów donosiliśmy niedawno, uciekł z Ameryki do Paryża, a ztamtąd uchodził do Hiszpanji. W drodze atoli zatrzymawszy się w Lugdunie zaniemógł i we dwa dni życie zakończył. Znaleziono w jego papierach spis wszystkich sfałszowanych obligacyj.

× **Bel-Bahi**, słynny algierski bandyta, pojmany niedawno, rozpoczął wcześnie chlubną swoją karjerę. Już w piętnastym roku życia stał na czele bandy plądrującej w okolicach Aïn-Temaszentu, wkrótce atoli na własną rękę rozpoczął skomplikowaną działalność. Dziś liczy on 26 lat, a już ma na sumieniu 18-ie morderstw i niezliczoną liczbę kradzieży. Rząd wyznaczył 4,000 franków nagrody temu, kto wyda Bel-Bahi'ego w ręce sprawiedliwości. Urządzano nań istotne obławy, nie było sposobu pojmać ptaszka. Wreszcie przytrzymano go na marokańskim gruncie. Złoczyńca nie stawiał żadnego oporu, wyrzekłszy trzykroć z rezygnacją araba: *Mektub!* co znaczy: „było napisane!..."

× **W Hieroshima**, mieście japońskiem, wybuchł dnia 13-go z. m. pożar w więzieniu. Zanim zdołano go opanować, zginęło wśród płomieni 60-iu więźniów, a 156-iu poniosło dotkliwe pokaleczenia. Korzystając z popłochu, zbiegło 120 złoczyńców, co może dla społeczeństwa japońskiego jest najsmutniejszym szczegółem w całej katastrofie.

— Złożyli w redakcji *Kurjera warszawskiego*:

Na wyprawę afrykańską.

Pani K. L. z Włocławka rs. 2, W. M. termometr, kuracjusze z Nowego-Miasta rs. 27, Witkowski Nazarjusz rs. 3 i busolę, Zofja W. rs. 1, student S. B. rs. 1.

Na pomnik Mickiewicza.

J. M. rs. 1.

Na szpitalik dziecięcy.

R. H. rs. 1.

Dla najbiedniejszych.

Bezimiennie rs. 2 kop. 50, M. D. rs. 3.

Na wpis dla niezamożnych uczniów.

Tadzio Z. rs. 1.

Dla chłopca tapicerskiego.

Wanda rs. 2, N. O. rs. 15. — Ponieważ potrzebna suma już uzupełnioną została, przeto ofiar więcej na ten cel przyjmować nie będziemy—a zarazem dziękujemy łaskawym naszym czytelnikom za względy dla biednego chłopca.

— Mam szczęśliwą dla drugich rękę i w tem przekonaniu składam rs. 1 dla pracowitego chłopca, któremu do szczęścia tylko 15-tu rubli potrzeba. Daj Boże, aby jaknajprędzej życzenie jego spełnionem zostało. Na intencję córki *strapiona matka.*

— Dnia 10-go września, jako w trzecią bolesną rocznicę śmierci Justyny Sochackiej, wdowy po radcy stanu i inspektorze chersońskiego zarządu lekarskiego, składam rs. 3 na wpis dla niezamożnego ucznia gimnazjum, z prośbą o westchnienie do Boga.

Józef Ulanowski.

— *A. n.* Szanowny redaktorze! Przy niniejszem załączam rs. 15, złożone w domu państwa S. pod Łowiczem, przez grono ich krewnych i przyjaciół, zespolone i ożywione serdeczną i szczerą gościnnością gospodarzy. Suma ta przeznacza się na wpis dla biednego ucznia szkoły realnej w Łowiczu. Śmiem prosić, ażeby redakcja raczyła wybór ucznia wziąć na siebie. Z poważaniem *A. B.*, budowniczy.

— Rs 3 będące w sporze między pp. J. S. i M. L., przeznacza się na wpis dla niezamożnego ucznia gimnazjum.

— Proboszcz parafji św. Trójcy na Solcu w Warszawie składa niniejszem serdeczne „Bóg zapłać!" osobom, które dotąd ofiarami swojemi przyjęły udział w restauracji tegoż kościoła. Po ukończeniu restauracji, na intencję wszystkich dobroczyńców odprawionem będzie uroczyste nabożeństwo. Jednocześnie proboszcz zawiadamia, że roboty restauracyjne w kościele św. Trójcy na Solcu postąpiły już znacznie, pozostają jednak jeszcze do wykonania roboty konieczne, a wymagające dość znacznego nakładu, mianowicie: danie posadzki w samym kościele, dokoracja bocznych ołtarzy i sprawienie organów, które dotąd są zastępowane większym melodykonem, a najpilniejszą z tych robót jest posadzka, która w tym roku jeszcze stanąćby powinna, gdyby fundusz na to ofiarnością dobroczyńców stosownie został powiększonym. Proboszcz parafji św. Trójcy na Solcu jest pełen ufności, że Warszawa, która znaną jest z hojnej ofiarności na Domy Boże nawet na prowincji, wobec niedoli ubogich na Solcu parafjan, nie pozwoli w obrębie swoim wyżej wskazanym robotom wyczekiwać długo na wykończenie.

Warszawa dnia 10 września 1883 r.

Ks. R. Golian.

— *Zarząd russkiego Towarzystwa dobroczynności* w Królestwie Polskiem ma zaszczyt zawiadomić, iż z Najwyższego dozwolenia i z zezwolenia JW. warszawskiego Jenerał-Gubernatora, na korzyść tutejszej Maryjskiej ochrony, zostającej pod Najwyższą opieką Jej Cesarskiej Mości, w sobotę, dnia 3 (15) września r. b. ma być urządzoną w ogrodzie Saskim wielka zabawa, przy 6-iu orkiestrach muzyki wojskowej, z loterją fantową, illuminacją, światłem elektrycznem i ogniami bengalskiemi.

Oprócz przedmiotów, które raczyła ofiarować Jej Cesarska Mość, w liczbie wygranych znajduje się wiele cennych i pożytecznych fantów. Początek o godzinie 1-ej po południu. Szczegóły w afiszach. W razie niepogody zabawa odłożoną zostanie na inny dzień, o czem w swoim czasie będzie zrobione zawiadomienie.

≅ W piątek dnia 7-go b. m., o godzinie 8 i pół, w kaplicy literackiej, w kościele katedralnym św. Jana, po wysłuchaniu mszy św., wobec licznie zebranych krewnych, przyjaciół i znajomych, odbyło się ponowienie ślubów małżeńskich, z powodu przeżycia 25 lat małżonków p. Kazimierza **Wiemann**, naczelnika kancelarji magistratu miasta Warszawy i Julji z **Czabanów**. Ksiądz kanonik Czajewicz, który dopełnił tej ceremonji, swą krótką przemową upamiętnił na zawsze tę chwilę szanownym i wielce poważanym jubilatom i wszystkim obecnym, którzy szczerze życzą ponowienia tej czcigodnej parze drugi raz ślubów małżeńskich, to jest wesela złotego. (884

Nekrologja.

† Ś. p. Marynka Zofja **Fertner**, córka małżonków Antoniego i Tekli z Romanowiczów, przeżywszy rok 1 miesięcy 2, w dniu 9 b. m. powiększyła grono aniołków. Stroskani rodzice zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok z kościoła św. Krzyża, na cmentarz powązkowski w dniu 13 b. m., we środę, o godzinie **2-ej** po południu, nastąpić mające. —3072—

† Ś. p. Antonina z Rydlewskich **Sypniewska**, żona majstra stolarskiego, po ciężkiej chorobie, opatrzona św. sakramentami, zakończyła życie w dniu 10 b. m., o godzinie 11-ej wieczorem, przeżywszy lat 30. W smutku pogrążony mąż z dziećmi i matką zaprasza krewnych i przyjaciół na wyprowadzenie zwłok dnia 13 b. m., we czwartek, z kościoła św. Krzyża, o godzinie **3-ej** po południu, na cmentarz powązkowski. —3086—

† We środę, dnia 12 b. m., o godzinie **11-ej** zrana, odbędzie się żałobne nabożeństwo za duszę ś. p. Marcina **Żeleżyńskiego**, b. obywatela ziemskiego, w kościele św. Anny na Krakowskiem-Przedmieściu, na które pozostała córka z wnukami zaprasza. —3065—

† Dnia 13 b. m., we czwartek, odbędzie się żałobna wotywa na cmentarzu powązkowskim, w kaplicy przy katakumbach, o godzinie **10-ej** zrana, za spokój dusz zmarłych z rodziny **Polów**, na którą zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych

—3081— **Józef Pohl.**

† Stroskana, w nieutulonym żalu po śmierci męża mego ś. p. Ludwika **Karpińskiego** wraz z dziećmi i wnukami składa niniejszem najserdeczniejsze podziękowanie szanownemu duchowieństwu oraz tym wszystkim, którzy odprowadzili zwłoki jego na cmentarz powązkowski w dniu 10-ym września r. b.

—3085— **Aniela Karpińska.**

† Wszystkim krewnym i znajomym, którzy raczyli w dniu 8 b. m. oddać prawdziwie chrześcijańską przysługę, odprowadzając na miejsce wiecznego spoczynku zwłoki ś. p. Józia, kochanego naszego syna, składamy serdeczne Bóg zapłać.

—3079— **F. T. Dąbkiewicz z rodziną.**

Z Cesarstwa.

Petersburg 9-go września.—Z powodu mianowania b. dyrektora liceum w Jarosławiu, p. Kapustina, kuratorem dorpackiego okręgu naukowego i mowy mianej przezeń do korporacji studentów dorpackiego uniwersytetu, niektóre organy prasy rosyjskiej znowu zwróciły swoją uwagę na ten uniwersytet i jego niemiecki ustrój i z powodu właśnie tego niemieckiego charakteru wypowiadają rozmaite zdania. Między innemi *Petersburskija wiedomosti* zamykają swój artykuł w tym przedmiocie następującem zdaniem: „Niemiecki uniwersytet na ziemi rosyjskiej—to swego rodzaju osobliwość, osobliwość taka sama, jaką byłoby naprzykład gdyby chińczycy założyli w Moskwie kilka chińskich akademij." W rezultacie *Pet. wied.* życzyłyby sobie, aby dla zatarcia tej anomalji przeniesiono gdzieindziej uniwersytet, co musiałoby go pozbawić niemieckiego charakteru. Przytoczywszy powyższy artykuł organu p. Komarowa, *Nowoje wremja* ze swej strony powiada: „O ile nam się zdaje, niema powodu przenoszenia uniwersytetu dorpackiego do którego z miast wewnętrznych gubernij, ale nie ulega wątpliwości, że uniwersytet dorpacki mógłby być więcej rosyjskim, a język państwowy mógłby posiadać więcej względów, nietylko u bezpośrednich przedstawicieli władzy państwowej, ale również i u uczących się i wykładających; tymczasem nowy kurator okręgu dorpackiego przy pierwszem spotkaniu z miejscowymi studentami zwrócił się do nich z przemową w języku niemieckim."

Petersburg 9-go września. — Finlandzkie gazety zamieszczają Najwyższy rozkaz, wydany pod dniem 11-ym sierpnia r. b. co do wprowadzenia wykładu języka rosyjskiego w niższych klasach realnych liceów (gimnazjów) i w szkołach elementarnych Finlandji. W myśl powyższego rozkazu wykład języka rosyjskiego winien rozpoczynać się od drugiej klasy w tych miejscowościach, gdzie można będzie znaleść odpowiednich nauczycieli.

Petersburg 9-go września.—Nieobecnego czasowo w stolicy ministra dworu, hr. Woroncowa Daszkowa, w załatwianiu bieżących spraw ministerjum ma zastępować główny kontroler tegoż ministerjum, tajny radca Petrow.

Petersburg 9-go września. — Dziennik *Birżewyja wiedomosti* podaje wiadomość, jakoby trzydzieści firm handlowych złożyło na ręce prezesa nowogrodzkiego komitetu jarmarcznego podanie o rozpoczęcie u rządu starań o utworzenie ministerjum handlu. Przedstawienie to ma również być zakomunikowane towarzystwu opieki nad rosyjskim przemysłem i handlem, którego prezesem jest hr. Ignatjew.

Petersburg 9-go września. — Według doniesienia kilku dzienników tutejszych, poseł rzeczypospolitej francuskiej w Petersburgu, admirał Jaurès, ma opuścić zajmowane dotąd stanowisko. Następcą jego w Petersburgu ma być przedstawiciel Francji w Berlinie, p. Courcelles.

Charków 9-go września.—Program tegorocznego ósmego z kolei zjazdu górników w Charkowie obejmuje, według informacyj dzienników petersburskich, następujące sprawy: 1) transport węgla kamiennego drogami żelaznemi; 2) środki rozszerzenia zbytu opału mineralnego z basenu Donu i środki dostawy tego opału do portów morza Czarnego, dotąd posiłkujących się opałem zagranicznym; 3) uregulowanie podatku ziemskiego, ciążącego na węglu; 4) budowa dróg podjazdowych do kopalni; 5) środki podniesienia produkcji żelaza lanego na południu Cesarstwa; 6) dobrobyt robotników górniczych; 7) wysłuchanie sprawozdań pełnomocników poprzedniego zjazdu; 8) powzięcie rezolucji w sprawie uchwał, zapadłych na dawnych zjazdach i dotąd nieuwzględnionych; wreszcie 9) opracowanie dla ministerjum komunikacyj statystyki transportów węgla kamiennego w basenie donieckim. Obradom zjazdu będzie przewodniczył członek rady ministra dóbr państwa, r. t. Isławin.

Ostatnia poczta
„Kurjera Warszawskiego".

Zagrzeb 9-go września.—*Pozor* donosi, że prezes ministrów węgierskich, Tisza, zawezwał na konferencję do Pesztu byłego bana, hr. Pejaczewicza, szefa sekcji Żywkowicza, tudzież deputowanych Michajlowicza, Kresticza i Schramma.

Zagrzeb 9-go września.—Rada miejska ogłosiła się w permanencji i wydała odezwę, wzywającą ludność do spokoju i porządku. Dziś zrana pędzące ulicami wśród tłumu patrole huzarów zraniły wieśniaka bagnetem a kobietę cięciem pałasza.

Zagrzeb 9-go września. — Po wczorajszem starciu ludu z wojskiem na placu kapitulnym, ulice opustoszały. Miasto jakby wymarło. W Neumarhof nastąpiło starcie między żandarmami i włościaństwem. Jeden wieśniak zabity, kilku rannych. W Gorze przy starciu z siłą zbrojną zginęło trzech włościan, wielu jest rannych.

Zagrzeb 10-go września.—W niedzielę po południu tłum wybił szyby w jednej kawiarni i w kilku mieszkaniach żydowskich, jako też obrzucał kamieniami przechodzące ulicami wojsko, poczem takowe dało ognia. O godzinie 2-ej panował spokój.

Budapeszt 9-go września. — Ruch antisemicki, dzięki energicznym zarządzeniom komisarza królewskiego, Glaviny, słabnie. W ostatnich dniach za-

szły jednak nieporządki w gminach Hind, Kalac i Kosztolany.

Paryż 8-go września. — Zapewniają, że gabinet francuski w poniedziałek weźmie pod obrady propozycje chińskie. Mrgr. Tseng uda się jutro do Londynu, aby odwieźć swą małżonkę do kąpiel morskich, a z końcem tygodnia powróci do Paryża.

Paryż 8-go września. — *Figaro* (źródło mętne! *przyp. red.*) donosi, że markiz Tseng przedstawił następujące propozycje rządowi francuskiemu: protektorat Francji ogranicza się na deltę Czerwonej rzeki; panowanie francuskie sięga tylko do Laokai; to miasto (leżące na południowo-zachodniej granicy prowincji chińskiej Jünnan) ma być jedynym punktem, na którym odbywać się będzie wymiana towarów z południowemi Chinami; okręty anamitańskie nie mogą przekroczyć urządzonej tamże linji celnej; w innych punktach granica jest zamkniętą dla handlu; wzdłuż północnych stoków gór, ciągnących się przez prowincję tonkińską Langson, idzie pas neutralny, w którym cudzoziemcy nie mogą mieszkać. Chiny bronią Tonkinu przed czarnemi flagami, które mają rozbroić.

Paryż 9-go września.—Markiz Tseng miał drugą konferencję z p. Challemel Lacour. *Temps* powiada: „Rząd nie sprzeciwia się utrzymaniu pewnych oznak honorowych zwierzchnictwa Chin nad Anamem. Pierwszym warunkiem jest ścisły rozdział sądownictwa i odpowiedzialności obu krajów. Francja nie może przyzwolić na pas neutralny w Tonkinie; Chiny mogą urządzić sobie takowy na własnem terytorjum. Mimo toczących się układów, posiłki do Tonkinu muszą być wysłane, ponieważ niewiadomo, czy bandy tamtejsze podzielają pojednawcze usposobienia rządu pekińskiego.

Rzym 8-go września. — Gwałtowny deszcz zalał wczoraj baraki, wzniesione w Casamiccioli.

Londyn 7-go września. — Biuro Reutera donosi z Batawji, że urzędowego wykazu ofiar katastrofy wulkanicznej na Jawie i Sumatrze dotąd niema. Liczba zabitych krajowców w Bantamie, Batawji i Lampong wynosi 30,000 osób; liczba europejczyków, którzy zginęli, dotąd niewyśledzona. Załoga w Telokbetong ocalała; w mieście tem panuje wielka nędza z powodu odcięcia go od morza przez pokłady lawy i popiołu.

Aleksandrja 8-go września. — Kedyw udał się dzisiaj w podróż inspekcyjną do Rozetty i innych miast w delcie nilowej, które padły ofiarą cholery. Następnie uda się do Kairu. W ciągu ostatnich 24 ch godzin do dzisiaj zrana zaszedł tu jeden wypadek cholery. Można przeto uważać zarazę za wygasłą.

Telegramy własne
„Kurjera Warszawskiego“.

Zagrzeb 11-go września.

Wczorajszy dzień przeszedł spokojnie w Zagrzebiu. Wiadomości z prowincji brzmią także pomyślniej. Ściąganie podatków w całej Chorwacji zostało zawieszone.

Królewiec 11-go września.

Straszny pożar zniszczył do szczętu osadę Ałtynówkę. Spłonęło 300 dymów. Straty wynoszą 400,000 rs.

Paryż 11-go września.

Wszystkie dzienniki tutejsze przemawiają gorąco za dalszą wysełką wojsk do Tonkinu. Parowiec „Aveyron” opuścił wczoraj Tulon z załogą 600 ludzi i 16 dział.

Paryż 11-go września.

Z Tulonu wysłano do Tonkinu oddział wojska złożony z 600 ludzi i 6 dział. Dzienniki gwałtownie domagają się ekspedycji znaczniejszych posiłków i energicznego działania.

Paryż 11-go września.

Aeronauta Lhoste (?) przebył wczoraj zrana balonem „Ville Boulogne“ kanał La Manche i spadł szczęśliwie w Folkestone w Anglji.

Kijów 11-go września.

W niedzielę nastąpiło otwarcie wystawy rolniczej. Szczególną uwagę zwraca dział maszyn rolniczych, w liczbie których znajduje się kilka nowowynalezionych, oraz dział gospodarstwa rybnego, mianowicie akwarjum, służące do sztucznej hodowli ryb.

Petersburg 11-go września.

Dziś w dniu imienin Najjaśniejszego Pana miasto przystroiło się w flagi. W ławrze Aleksandra Newskiego odbyło się uroczyste nabożeństwo w obecności wyższych urzędników dworu, jeneralicji, oficerów i garnizonu petersburskiego.

Petersburg 11-go września.

Rada państwa, niezwłocznie po otwarciu sesyj jesiennych, będzie roztrząsała projekt organizacji w zachodniej Syberji oddzielnego zarządu dóbr państwowych. Celem projektu jest położyć tamę nadmiernej eksploatacji lasów, gruntów i w ogóle własności skarbowej.

Petersburg 11-go września.

Wydawnictwo *Gołosu* pod dawną redakcją w r. b. nie przyjdzie do skutku.

GIEŁDA.
Dnia 11-go września roku 1883-go.

Słabszem jeszcze było usposobienie giełdy dzisiejszej aniżeli wczoraj — chociaż z Berlina nadeszłe wiadomości donosiły tylko o zamiarze utrzymania co do wartości rosyjskich kursów niezmienionych. Obiecywano płacić jak wczoraj 201.75 za 100 rs. na dostawę końcomiesięczną.

Przyczyną tego osłabienia jest ciągły brak kupujących przy silnej stosunkowo podaży. Obroty przytem wekslowe są małe bardzo, tranzakcje nie przychodzą do skutku i nawet zwykle u nas mocno potrzebowaną walutą niemiecką bardzo niewiele zawiera się interesów. Idzie to zresztą za wzorem giełdy berlińskiej, która również jest bezczynną i wielce spokojną a wyczekującą. Spekulacja nie ma wcale pola do działania, a sfery pozagiełdowe nie przyczyniają się prawie wcale do zwiększenia działalności giełdy.

Zanim przytoczymy cyfry kursowe, zwracamy tu uwagę, iż dziś urzędowego notowania nie było.

Za weksle długoterminowe na **Berlin** płacono z początku kurs końcowy wczorajszy 49.65, później jednak kurs ten utrzymać się nie mógł i obniżył się do 49.62½ a nawet 49.60. Żądanie stosunkowo obniżyło się do 49.72½ i 49.70. Krótkoterminowe również się w kursie obniżyły. Płacono je z początku 49.55 — jak wczoraj — później 49.52½, 49.50 a nawet w samym końcu zebrania giełdowego i niżej podobno.

Na pomniejsze miasta niemieckie — obrotów nie dokonywano.

Za 1 f. szt. w wekslach krótkoterminowych na **Londyn** żądano 10.08 — czyli o 1 kop. taniej niż wczoraj. Kupców jednak nie było.

Na **Paryż** 40.12½, jak wczoraj, i niżej 40.10 płacono. Żądano 40.17½ za 100 fr.

Na **Wiedeń** bez zmiany, ale prawie bez obrotu— 84.75 płacono, 85 żądano.

Listy likwidacyjne i pożyczka wschodnia nie znajdowały dziś kupców. Żądania za listy likwidacyjne większe 89 i 98.90 za mniejsze. Pożyczkę wschodnią oddawanoby nawet po 91.75.

Pożyczki premjowej jest do kupienia obfitość. Dziś nawet sprzedano pewną ilość sztuk emisji I-ej po 214½. Za emisję II-gą żądano 213—bez kupujących.

Listy zastawne ziemskie również słabo, a nawet słabiej niż wczoraj. Kupowano serji I lit. B po 99.80, oraz małe tejże serji po 99.80 i 99.75. Innych nie dotykano.

Miejskie bez zmiany—96.50, 94, 93.50, 93.20 w żądaniu wedle seryj. Płacono za serji III—93.25, za IV 93.05.

Łódzkie dosyć dobrze się jeszcze trzymają, choć w każdym razie już nieco niżej.

Akcyj nie dotykano.

Godzina 12½. Usposobienie bardzo słabe. Kupować nikt nie chce. Za weksle długoterminowe na Berlin zaledwie 49.57½ płacić chciano.

J. Wł.

Sprawozdanie z targu zbożowego
na placu Witkowskiego dnia 11-go września 1883 roku.

Zboża dostawiono dziś na targ wielką obfitość, a mianowicie pszenicy 900, żyta 1,000 korcy.

Co do gatunku, pszenicy dostawiono przeważnie gatunki dobre średnie. Wyborowej było niewiele, a nawet niektóre partje bardzo dobrej nie zostały sprzedane, mimo licznych amatorów, z powodu wygórowanej ceny jaką za nie żądano. Żyto prawie wszystko jest wilgotne, a jednak ceny za nie wysokie bardzo są żądane.

Kupowano tylko na konsumcję miejscową, na wywóz z powodu tychże wysokich cen kupować nie można było.

Płacono za pszenicę prawie wyborową 9 rs. 75 kop., dobra średnia osiągała 9 rs. 45 kop. do 9 rs. 65 kop. za korzec, gorsze gatunki rs. 7 rs. 50 kop. aż do 9 rs.

Żyto wyborowe 6 rs. 60 kop. do 6 rs. 90 kop. za korzec. Średnie 6 rs. 40 kop. do 6 rs. 50 kop., wadliwe wilgotne 6 rs. 20 kop.

Jęczmienia nie dostawiono.

Owsa dostawiono około 100 korcy zaledwie, lecz towar wcale nie świetny, włościański. Owies niedoczyszczony i wilgotny.

Mimo to ceny nieco wyższe. Sprzedano owe 100 korcy po 3 rs. 45 kop. do 3 rs. 50 kop.

Siana dostawa mierna. Cena 25 do 45 kop., stosownie do gatunku.

Słomy obfitość — 18—25 kop. za pud płacono.

J. Wł.

TEATRA.

LETNI (w ogrodzie Saskim): Dziś: „Hugonoci”. Jutro: „Syn Giboyera”. — NOWY (przy ulicy Królewskiej) Dziś: „Poczwarka”. Jutro: „Pierścień rodzinny”.

— ***Dom zdrowia dra Ołtuszewskiego, Długa nr 6***, przyjmuje chorych na stałe pomieszczenie od 2—4 rs. na dobę; codziennie od g. 3—4 ***ambulatorjum*** dla przychodnich z chorobami wewnętrznemi, specjalnie ***płuc, gardła i krtani.*** —2929—

— ***A. Płoński***, profesor Cesarskiego warszawskiego uniwersytetu, wrócił z zagranicy. ***Ulica Szkolna, nr 1.*** (3078)

— Z powodu wyjazdu ***Kajetana Piotrowskiego***, adw. przysięgłego, zastępuje go adwokat przysięgły ***Cezary Ponikowski***, Przejazd 9. (3083)

— ***Stanisław Belza***, ***adwokat przysięgły*** i ***obrońca konsystorski***, powrócił do Warszawy ***(ulica Długa nr 22).*** 3064

(3022) ***Dentysta ROTHEIM***, Królewska 37. Wynalazca nowego systemu wprawiania zębów sztucznych, przez urząd lekarski za najlepszy uznanego, leczy choroby szczęk i zębów, plombuje i znieczula ból przy wyjęciu zęba; przyjmuje od 10—6 w.

— ***D-sta F. Idzikowski***, przyjąwszy udział w zjeździe dentystów w Frankfurcie i zwiedziwszy dentystyczne kliniki Paryża i Londynu, powrócił do Warszawy wraz z asystentem paryżaninem, specjalnie uzdolnionym do plombowania złotem. Wyjęcia zębów bez bólu za pomocą znieczulającego gazu z zastosowaniem ulepszonego aparatu, uskutecznia jak dawniej codziennie między 1-ą a 3-ą godziną.—***Leszno nr 1***, (867)

LECZNICA
Nowy-Swiat nr 55 (wprost Ordynackiego).

Od 9—10. Choroby weneryczne i skórne, dr **T. Żera**.
Od 10—11. Choroby szczęk i zębów, dr **Piotrowski**.
Od 10—11. Choroby wewnętrzne, specjalnie gardła i płuc, dr **J. Pawiński.**
Od 11—12. Choroby weneryczne i skórne, dr **J. Diehl.**
Od 11—12. Choroby nerwowe i organów moczopłciowych, dr **M. Brunner.**
Od 12—1. Chor. uszów, poniedziałki i piątki, dr **Taczanowski.**
Od 12—1 Choroby wewnętrzne, codziennie, prócz poniedziałku i piątku dr **Baczyński.**
Od 12—1. Choroby kobiece, dr **Rogoziński.**
Od 1—2. Choroby weneryczne i skórne, dr **T. Anders.**
Od 1—2. Choroby wewnętrzne i dzieci, dr **Zacharewicz.**
Od 2—3. Choroby chirurgiczne, dr **J. Zawadzki.**
Od 2—3. Choroby kobiece, dr **J. Szczygielski.**
Od 3—4. Choroby oczów, dr **Przybylski.**
Od 3—4. Choroby wewnętrzne, dr **Br. Chrostowski.**
Opłata za poradę 25 kopiejek. —203—

3069 ***Józef Tarczyński***, prof. instytutu muzycznego, powrócił do Warszawy, Nowy-Świat, nr 4.

— ***M. H. Neumark, dentysta***, Tłomackie nr 9. Wyjmuje zęby bez bólu za pomocą gazu rozweselającego (asystencja lekarza, aparat najnowszej konstrukcji, gaz sprowadzony). (858)

Istniejąca od roku 1874

LECZNICA II-ga

dla przychodzących chorych, w domu przechodnim, zwanym Roezlera, Krakowskie-Przedmieście nr 85 i Senatorska nr 9.

Następujący lekarze przyjmują w lecznicy:
Od 9—10. Codziennie. **Dr Jakób Funk**, choroby weneryczne i skórne.
Od 10—11. W niedziele i czwartki. **Dr Leon Nencki**, choroby organów moczo-płciowych.
Od 10—11. We wtorki i piątki. **Dr Edmund Modrzejewski**, choroby uszne.
Od 11—12. Codziennie **Dr Jan Dylewski**, choroby oczu.
Od 11—12. Codziennie. **Dr Władysław Gajkiewicz**, choroby nerwowe, oraz leczenie elektrycznością.
Od $11^1/_2$—$12^1/_2$. W środy i soboty. **Dr Bronisław Taczanowski**, choroby uszu.
Od 12—1. Codziennie. **Dr Wiktor Grosstern**, choroby wewnętrzne, choroby wieku dziecięcego, oraz szczepienie ospy ochronnej.
Od 12—1. Codziennie. **Dr Edward Klink**, choroby weneryczne i skórne.
Od 1—2. Codziennie. **Dr L. A. Anders**, choroby wewnętrzne.
Od 2—3. Codziennie prócz niedziel. **Dr Konstanty Karwowski**, choroby krtani i nosa.
Od 2—3. Codziennie prócz niedziel i świąt. **Dr Stanisław Kondratowicz**, choroby kobiet.
Od 3—4. Codziennie. **Dr Henryk Nussbaum**, choroby wewnętrzne, specjalnie nerwowe, oraz leczenie elektrycznością.
Od 3—4. Codziennie. **Dr Franciszek Jawdyński**, choroby chirurgiczne, oraz zębów.
Od 4—5. Codziennie. **Dr Antoni Elsenberg**, choroby weneryczne i skórne.
Opłata za poradę kop. 25. —168—

Druga Emisja.
5% Pożyczka Premjowa Rosyjska z 1866 r.

Asekurację od amortyzacyjnego losowania z dnia 1-go (13-go) września 1883 roku, za opłatą od sztuki po

kop. 50 dla miejscowych,
kop. 60 dla zamiejscowych

łącznie z portorją przyjmuje

MAURYCY NELKEN,
—765— Krakowskie-Przedmieście nr 77.

— ***Dentysta H. Judt, Przejazd*** nr ***11***, wstawia sztuczne zęby najlepszem wykończeniem z długoletnią gwarancją po rs. 2. Plombuje, wyjmuje zęby i korzenie bez najmniejszego bólu, za pomocą ***gazu znieczulającego.*** —2987—

— ***Henryk Robiński***, pianista, po powrocie z zagranicy udziela lekcyj muzyki, plac Warecki, gmach pocztowy. —850—

— Instytut leczniczo-gimnastyczny. Miodowa nr 3. ***M. Olszewski.*** (2983)

PAPIEROSY.

Oczekiwane papierosy z prawdziwego liścia tureckiego, wykonane przez pierwszorzędną fabrykę ***Braci K. i P. Pietrowych w Petersburgu***, nadeszły do ***składu cygar M. Kiczorowskiego***, ulica ***Wierzbowa nr 3***, vis-à-vis filarów teatralnych, w 4-ch gatunkach, a mianowicie: ***Dubek Bukiet i Senatorskie***, w białej bibułce, oraz ***Azis i Stoliczne***, w bibułce francuskiej, maisowej, w cenie za 100 sztuk rs. 1, pakowane po 10, 25 i 100 sztuk. Papierosy wyżej wymienione, jako bardzo dobre, poleca się amatorom prawdziwego tureckiego tytoniu. —841—

CYGARA

odieżałe, po cenach dawniejszych, ze starą banderolą, z fabryki ***A. W. Müllera***, wyrobione z zakupionego w Ameryce prawdziwego liścia hawańskiego, w 6-ciu niżej wymienionych gatunkach, poleca Skład cygar pod firmą ***M. Kiczorowski***, ulica Wierzbowa nr 3, vis-à-vis filarów teatralnych.

Havanna nr VI, 100 sztuk rs. 6.
Havanna nr V „ „ rs. 5.
Havanna nr IV „ „ rs. 4.
Havanna nr III „ „ rs. 3.
Havanna nr II „ „ rs. 3.
Havanna nr I „ „ rs. 3.

Powyższe cygara są wyrobione z jednego liścia tak z wierzchu, jak w środku, są dobrze i równo zwinięte i nie zawierają w sobie żadnych korzeni.

Tenże skład zaopatrzony w tytonie tureckie, po dawnych cenach, z fabryk ***J. Rofe*** w Kremeńczugu, ***Saduka Durunczy*** w Charkowie, ***A. Popowa & Comp.*** w Odessie, ***J. Bakkala*** w Elizawetgradzie i t. d., oraz w ***gilzy*** z najlepszej francuskiej bibułki ***Abadie***, z fabryki ***Wandalin i Spółka*** w Warszawie. (842)

Do szycia rękawiczek

na maszynie Rotha, potrzebne są panny. Robota stała, wynagrodzenie dobre. Bracka 6, mieszk. 16. 3589

Kurs giełdy warszawskiej.

Dnia 10-go września 1883 r.

	Z końc. giełdy	
Weksle:	żąd.	płac.
Berlin 100 mar. z krótk. ter.	$49.72^1/_2$	—.—
Londyn 1 funt sterl. „ „	10.09	—.—
Paryż 100 franków „ „	40.20	—.—
Wiedeń 100 guld. „ „	85.00	—.—
Papiery publiczne:		
4% Listy z. 3 okr. ser. I i II	—.—	—.—
5% Listy z. nowe z r. 1869 d.	100.25	—.—
„ „ „ „ m.	100.	—.—
Listy zast. m. Warsz. serji I	96.50	—.—
„ „ „ II	94 00	—.—
„ „ „ III	93 50	—.—
„ „ „ IV	93 20	—.—
Listy zast. m. Łodzi serji I	86.00	—.—
4% Listy likwidacyjne duże.	89.00	—.—
„ „ małe.	88.90	—.—
Bilety Banku Ces. ser. I, II i III	—.—	—.—
Ros. Poż. Premj. z roku 1864	—.—	—.—
„ „ „ 1866	—.—	—.—
I Pożyczka wschodnia rs. 100	92.00	—.—
II „ „ rs. 100	92.00	—.—
III „ „ rs. 100	92.00	—.—
Akcje i obligacje:		
Akcje dr. żel. warsz.-w. rs. 100	—.—	—.—
Akcje dr. żel. warsz.-b. rs. 100	—.—	—.—
Akcje dr. żel. warsz.-terespol.	—.—	—.—
Akcje dr. żel. fabryczno-łódzk.	—.—	—.—
Akcje Banku handl. w Warsz.	—.—	—.—
Akcje Banku dysk. w Warsz.	—.—	—.—
Akcje Banku handl. w Łodzi.	—.—	—.—
Akcje warsz. Tow. ub. od ognia	—.—	—.—
Akcje warsz. Tow. fabr. cukru	—.—	—.—
Akcje Tow. fab. cukru Józefów	—.—	—.—
Akcje Dobrzel. Tow. fab. cukru	—.—	—.—
Akcje Tow. Lilpop, Rau i Lew.	—.—	—.—
Akcje Tow. Łazienek i Łaźni	—.—	—.—
Akcje Tow. zakł. przędz. Zaw.	—.—	—.—

Wartość kuponów:
Od Listów zast. nowych 5% kop. $108^1/_3$.
Od Listów z. m. Warsz. s. I i II k. $220^{15}/_{18}$.
Od Listów zast. m. Łodzi kop. $179^1/_6$.
Od listów likwidacyjnych kop. $108^8/_9$.

1 pokój umeblowany

w okolicy Banku, potrzebny jest zaraz dla kawalera.—Wiadomość w Biurze Ogłoszeń, Senatorska 18. 2431R

TARGI «na placu Witkowskiego»
Dnia 11-go września 1883 r.

	Pud od	Pud do	Korzec od	Korzec do
	kopiejek			
Pszen. 242—250 sm. i ord.	—	—	—	—
„ „ pstra i dobra	—	—	750	900
„ „ biała . . .	—	—	945	965
„ „ wyborowa .	—	—	975	—
Żyto wyborowe 232 funt.	—	—	660	690
„ średnie	—	—	640	650
„ wadliwe	—	—	620	—
Jęczmień 2 i 4 rzęd. 202 f.	—	—	—	—
Owies . . . . 141 f.	—	—	345	350
Gryka . . . . 202 f.	—	—	—	—
Rzepik letni	—	—	—	—
„ zimowy 212 funt.	—	—	—	—
Rzepak rapos zim. 212 f.	—	—	—	—
Groch polny 262 funt. .	—	—	—	—
Ziemniaki	—	—	—	—
Masło świeże funt . . .	—	—	—	—
„ solone pud . . .	—	—	—	—
Siana pud	25	45	—	—
Słomy pud	18	25	—	—
Drzewo opał. twar. s. kub.	—	—	—	—
„ „ miękkie „	—	—	—	—

CENY ZBOŻA.
za pud na stacji „Praga“ dr. żel. warsz.-teres. z dnia 10-go września 1883 r.

Pszenica wyborowa 157 — 163, średnia 140—149, ordynaryjna $115^1/_2$—124.
Żyto wyborowe 110—113, średnie 106—109, ordynaryjne —.—
Jęczmień wyborowy 100—105, średni —. ordynaryjny —.—.
Owies wyborowy 95—98 śred. 85—90, ordynaryjny 80—84.
Groch 120—125. **Gryka** 110—115. **Kasza jaglana** 130—140 średnia 110—120 ordynaryjna 100—108. *B. Werner et Comp.*

CENA OKOWITY:
z dnia 11-go września 1883 roku.
Hurt. skład. garniec rs. 2 kop. 65.
„ wiadro rs. 8 kop. 14^8.

Tygodnik Ilustrowany,

najdawniejsze pismo polskie obrazowe, poświęcone życiu społecznemu, literaturze, nauce, sztuce i belletrystyce.

Nr 36

wyszedł z druku i zawiera następujące artykuły i drzeworyty:

Artykuły: Krupe, przez K. Strzeleckiego. — Wiersz Teofila L*** w albumie pani H. Kuczkowskiej. — Mickiewicz w Lozannie, napisał Teofil Ziemba. — Kronika paryzka. — Chodowie, przez Edwarda Jelinka. — Kronika tygodniowa przez Rz.—Przegląd polityki zagranicznej. — Krwawy dorobek. Powieść z życia albańsko-macedońskiego, przez Sahi-beja (dalszy ciąg).—Przegląd płśmienniczy, przez T. Z. — Dążenia obecne literatury włoskiej, przez Walerję Marrené, (dalszy ciąg). — Sobiesciana. — Składki. — Korespondencja od redakcji. — Rozmaitości.

Dodatek: „Po krwi i duchu,“ powieść z angielskiego J. Fathergilla, (arkusz jedenasty).

Ryciny: Ruiny zamku w Krupem. —„Porosło“. wielmożny panie! rysunek C. Jankowskiego. — Mały pasażer, kopja obrazu Bouguereau.—Grobowiec w Krupem.

Prenumerata wynosi:
W Warszawie: kwartalnie rs. 2. Półrocznie rs. 4. Rocznie rs. 8.— **W Cesarstwie i na Prowincji**: Kwartalnie rs. 3. Półrocznie rs. 6. Rocznie rs. 12. 2426R

1-sza Szkoła Koronkarstwa
Nauka bezpłatna.

Kurs nauki wyrobu koronek torchon, czyli gospodarskich, guipiure i valencienne, rozpocznie się d. 15 Września r. b. Zapis odbywa się w Poniedziałki, Wtorki i Czwartki, od g. 12—1 z południa. O adresie szkoły dowiedzieć się można w Redakcji „Bluszczu,“ przy ulicy Królewskiej № 5. 3616

Księgarnia, 2394r
Skład Nut i Fortepianów
GEBETHNERA i WOLFFA,

poleca następujące dzieła:

Ks. Józefa Krukowskiego.

	Rs. k.
Teologja Pasterska Katolicka, dla użytku seminarjów duchownych i pasterzów dusz.—Kraków 1880.	3 —
Katechizm Rzymski, według uchwały św. Soboru Trydenckiego, dla Plebanów ułożony. Kraków 1880.	2 25
Nauki Katechizmowe, na całość prawd wiary św. katolickiej. Kraków 1880.	2 25
Nowe nauki majowe. — Kraków 1882.	— 75
Uchwały i Wyroki Ś-go Soboru Watykańskiego, za Piusa IX 1869—1870 zebranego. Kraków 1880.	— 25
Przewodnik praktyczny do nauczania Katechizmu, w klasie I szkół ludowych. Wydanie drugie poprawione. — Kraków 1883.	— 65
— na klasę II. Kraków 1880.	— 65
— na klasę III i IV. Kraków 1883.	1 30

Proces
TISZA-ESLARSKI,

opis dokładny rozpraw sądowych, odbytych w Sądzie nyjregyhazkim, od d. 19 Czerwca do 3 Sierpnia r. b.

Według urzędowych stenogramów i sprawozdań, ułożył **S. P.**

Nabyć można w Redakcji „Izraelity,“ ul. **Zielna № 18,** oraz we wszystkich księgarniach.

Cena egz. **kop. 50,** z przesyłką w opasce **kop. 55.** 2356

Fabryka Gorsetów

krojów paryzkich

Zofji Morawskiej,

przy ul. Nowy-Świat № 60, przysposobiła bardzo wygodne Leniuszki dla pań, które nie mogą nosić gorsetów, także gorseciki dla młodych panienek i szelki dla prostego trzymania się, oraz gorsety dla pań bardzo wygodne, także wyrównywa figury, przyjmuje gorsety do prania i reperacji.—Z szacunkiem

3426 **Zofja Morawska.**

Ważna wiadomość dla Dam.

Specjalny Zakład

Kroju Sukień

i wszelkich fasonów. W **ośmiu** do **dwunastu** najwięcej lekcjach podejmuję się kompletnie wyuczyć osoby nie mające żadnych zasad. Nauka, polegająca na wyrachowaniu technicznem p. Burżoa, tak jest niezawodną, iż nigdy nie potrzebowała ulepszeń, a mimo to o tyle jest zrozumiała że każda uczennica po **czterech** lekcjach kroić już może ze swego materjału i wykończać razem całą suknię bez poprawki. Że teorja ta jest doskonałą, świadczy fakt, iż uczennice, kończące mój wykład kroju, które otworzyły magazyny, cieszą się olbrzymią wziętością i zupełnem ze strony publiczności uznaniem, tak w Królestwie jak i w Cesarstwie. Cała nauka, po skończeniu której uczennica otrzymuje patent, kosztuje **tylko rs. 10.**

Była Nauczycielka Instytutu w Nowej-Aleksandrji (Puławach). **ZALESKA, róg Podwala i Placu Zygmunta № 97 gdzie Apteka.**

Tamże do nabycia wszelkie **Formy** z dopasowaniem 1197

Ogłoszenie.

Wójt Gminy Pruszków

podaje do wiadomości, że w dniu 24 Sierpnia (5 Września) r. b., na Radomskiej szosie, w terytorjum folwarku Rakowiec, przytrzymany został niewiadomo do kogo należący **ŹREBAK karo-gniady.** — Wzywa zatem osobę poszkodowaną, ażeby w ciągu jednego miesiąca zgłosiła się do Zarządu tutejszego po odbiór takowego z dowodami usprawiedliwiającemi prawo własności, w przeciwnym bowiem razie źrebak ten na rzecz kasy gminnej przez publiczną licytację sprzedany zostanie.—Czechowice dnia 26 Sierpnia 1883 r. — Wójt **Baholc.** 3628

Kantor Nauczycieli (kancjonowany) i Bon różnej narodowości

ZAŁĘSKIEJ,

NIECAŁA № 4. 36

Nagrody Rs. 30.

W dniu 7 lub 8 Września, z mieszkania na 1-m piętrze przy ulicy Brackiej № 14, skradziono: srebra garnitur na 12 osób z cyframi M. Z., trzy pierścionki złote, medaljon, koralowa kamea w złoto oprawna, garnitur koralowy z róż z korala, między któremi korony złote, bransoletka koralowa z końską głową, garnitur z pereł, bransoletka złota duża z brylantami, kolczyki małe z turkusami. Za wykrycie kradzieży powyższa nagroda. 3642

Nagrody rs. 50.

W dniu 26 Sierpnia r. b. **skradziono 2 Pożyczki Premjowe,** jedna z roku **1864 Serja 15109 № 30,** druga z roku **1866 Serja 04131 № 42,** oraz **złoty garnitur** składający się **z broszy (i kolczyki w formie kokardy),** jako też gotowizną **100 rublowy papierek.** — Powyższą nagrodę otrzyma osoba, która skradzione te przedmioty wykryje i wskaże na ulicę **Marszałkowską № 73, mieszkania 17.**—Uprasza się także uprzejmie **WP. Bankierów i Jubilerów** o zwrócenie uwagi. 3623

Ostrzeżenie.

Skradziono dwie Premjowe Rossyjskie Pożyczki 5% z r. 1864, Serji 06156 № 12 i r. 1866 Serji 06292 № 26, również pięć Akcji od № 9891—9895 Galicyjskiego Towarzystwa parcelacji i budowy po 100 zł. reńskich.—Uprasza się o nie nabywanie takowych, wiadomość; ulica Wierzbowa № 2, **mieszkania 11.**

3630

Skrzypce

włoskie, b. stare, w dobrym stanie, za cenę nadzwyczaj nizką. Nowy-Świat № 49, dom p. Schlagera, drugie piętro, od godziny 8 do 10 i pół z rana. 2284

Zbiorowe i prywatne

Lekcje malowania

na porcelanie i fajansie na Nowym-Świecie № 19 a wiadomość na Wspólnej 14, mieszk. 6, stróż wskaże. 3585

W Zakładzie Rękodzielniczym

dla kobiet, (Plac Zielony Nr 10),

są do nabycia za przystępną cenę całe komplety narzędzi do następujących rzemiosł:

Introligatorstwa, Kwiaciarstwa, Rękawicznictwa i Szewctwa. 2371

H. Drzymałtowski.

PRACOWNIA

rozmaitych wyrobów tokarskich

Taboretów, Gzymsów nowomodnych do firanek, Kolumny do kandelabrów, Kwieciarnie, oraz wykonywa wszelkie obstalunki. Ul. Chłodna № 8, vis-à-vis kościoła. 3590

Ogrodnika-kawalera

umiejącego samoistnie założyć park i ogród owocowy i warzywny, poszukuje się zaraz lub od św. Michała. 300 rs. honorarjum i całkowite utrzymanie, wymagane dobre świadectwa. Oferty adresować: Paweł Jagmin, gub. Grodzieńska, przez Kobryń, w Dywinie. 3542

Zawiadamiam Szan. Panie, iż wystąpiwszy obecnie z fabryki gorsetów Wilhelma Steiner, gdzie dotąd pracowałam jako krojczyni

założyłam

FABRYKĘ GORSETÓW

pod własną firmą

„Marie,”

przy ul. Niecałej, róg Wierzbowej, dom hr. Krasińskiego, 1 piętro.

W której to fabryce wyrabiam wszelkie gorsety, a także hygieniczne, oraz przybory dla osób pozostających w odmiennym stanie, roboty zaś wykonywam, z wszelką dokładnością z najlepszych materjałów, podług najnowszych fasonów francuzkich. Obstalunki wykonywają się w ciągu 24 godzin. Ceny bardzo przystępne. 3592

W Lasku, na Czystem, za rogatkami Wolskiemi.

W Sobotę d. 8 i w Niedzielę d. 9 Września 1883 r., nadzwyczajne świetne przedstawienie

pierwszy raz:

Okręt Pancerny

na otwartem morzu, chwytany przez korsarzy zbombardowy i wysadzony w powietrze, również wielkie bombardowanie składające się z rakiet, bomb, petard, bambetów. świec rzymskich itp., oraz wspaniała illuminacja ogrodu i z wyborowym koncertem. Początek koncertu o g. 3 po południu; bombardowania i fajerwerków przy zmierzchu. Tramwaje od rogatek wolskich i stacji towarowej.

3594 Pyrotechnik **M. Koller.**

Lekcje Tańców

udzielam u siebie i po domach. Elektoralna 6.

3464 **Artur Orczyński.**

---

4 Pokoje

przedpokój, kuchnia, z wodociągiem, zlewem piwnicą i górą wspólną, do wynajęcia, od 1 Października r. b., za 425 rs. rocznie. Leszno № 48 nowy. 3620

Do sprzedania

3 BUDYNKI

z byłej tegorocznej Wystawy na placu Ujazdowskim, a mianowicie: 2 budynki w których się mieścił nabiał i 1 szopa piętrowa. Tamże do sprzedania 12 drzwi dubeltowych nowych. Wiadomość na placu wystawy u podmajstrzego Antoniewicza. 3593

LEKARZ

potrzebny jest na prowincję, za zamieszkanie 300 rs. rocznie zapewnione.—Wiadomość u p. Skomorowskiego, Nowy-Świat № 48. od 3 do 5 po południu. Tamże potrzebny **Uczeń** do **Apteki.** 3545

Zdolny Stolarz-Rysownik,

w młodym wieku, potrzebny jest do jednego z większych zakładów stolarskich w Warszawie, w charakterze majstra. Oferty uprasza się nadesłać do kantoru niniejszego pisma pod liter. A. W. № 10. 3493

A. F. GALLE

SKŁAD MATERJAŁÓW APTECZNYCH

Senatorska № 18, naprzeciw kościoła Ś-go Antoniego.

poleca:

Oliwę Nicejską i Prowancką.
Ocet stołowy do sałat, majonezów i marynat.
Soki owocowe prawdziwe: malinowy, wiśniowy i porzeczkowy.
Krochmal holenderski, prawdziwy pszenny, w paczkach jedno-funtowych i ryżowy angielski.
Farbki do bielizny w najlepszych gatunkach.
Francuzkie perfumy i Olejki do włosów, na funty i łuty.
Olejek do wody kolońskiej, (6 łutów na garniec najlepszego spirytusu).
Proszek Perski, Dalmacki i Kaukazki.
Proszek, olejek i **płótno** do czyszczenia metali.
Massa do zaprawiania posadzek, zwykła, olejna i Amerykańska do bezwodnego zaciągania.
Ocet tualetowy, Kadzidła i Trociczki.
Atrament do znaczenia bielizny.
Tynktura na mole i pluskwy.
Woda Jawelska do prania bielizny.
Wody Kolońskie oryginalne i krajowe.
Pudry, Gold-Cream, Proszki do zębów, **Gąbki.**
Farby Anilinowe w puszkach oryginalnych funtowych, tudzież małych paczkach, wystarczających na ufarbowanie jednej sukni, z drukowanym przepisem na każdej paczce, podług którego farbowanie w domu bardzo łatwo może być wykonane w 16 kolorach.

Sprzedaż hurtowa i cząstkowa. 2423r

UDZIELAJĄ SIĘ

LEKCJE KROJU I MODNIARSTWA,

w nowo-otworzonej Pracowni Strojów, Sukien i Bielizny.

Osoby życzące poświęcić się Krawiecczyznie lub Modniarstwu, raczą zgłosić się do Zakładu, gdzie oprócz pobierania lekcyj teorji kroju, będą mogły doskonalić się praktycznie w upinaniu spódnic i wykończaniu staników na materjale i wzorach Zakładu—Lekcje kroju i szycia sukien udzielane będą codziennie po 3 godziny. Płaca miesięczna 8 rs.

Poznawszy dokładnie prawidła i zasady kroju i nauczywszy się robić formy stanika z papieru, uczennice przechodzą do zastosowania teorji na praktyce, to jest poruczają się im łatwiejsze roboty z materjału Zakładu, przechodząc stopniowo do coraz trudniejszych.

Uwaga. **Lekcje strojów i kapeluszy** 2 godz. dziennie, **10 rs. miesięcznie.** **Lekcje robienia krawatów mężkich, 10 rs. kurs.**

Z właścicielką Zakładu Marją Drużbacką, widzieć się można codzień od g. 11—3. — Marszałkowska № 32.

Osoby przyjezdne z prowincji, mogą mieć przy Zakładzie przyzwoite utrzymanie. 2429R

NABIAŁ z dóbr PŁOCHOCIN.

Zarząd dostawy **Nabiału z dóbr Płochocin,** podaje do wiadomości publicznej, że sprzedaż detaliczna tegoż **Nabiału** odbywa się codziennie z wózków o następującej porze i w następujących miejscach:

od godz. 7 —8 na placu Teatralnym, obok handlu p. Bocqueta.
„ 7 —8 na rogu Brackiej i Chmielnej.
„ 7 —8 „ Leszna i Rymarskiej
„ 7 —8 „ Karmelickiej i Nowolipia.
„ 8 —8½ „ Mazowieckiej i Świętokrzyzkiej.
„ 8½—9 na Zielonym placu, wprost hotelu Maring'a.
„ 8 —9 „ Krakowskiem-Przedmieściu, wprost gmachu Dobroczynności.
„ 8 —9 „ „ obok Kopernika.
„ 8 —9 na rogu Długiej i Freta.
„ 9 —9½ na Nowozlelnej. 3637

Ceny są następujące:

1 kwarta śmietanki kremowej,	kop. 60.	1 kwarta mleka nie zbieranego,	kop. 10.
1 kwarta śmietanki zwyczajnej,	kop. 20.	1 kwarta mleka zbieranego,	kop. 5.

Magistrat miasta Warszawy.

Dnia 7 (19) Września r. b., o godzinie 12-tej w południe, odbędzie się w sali licytacyjnej Magistratu m. Warszawy licytacja in plus przez opieczętowane deklaracje na roczną dzierżawę od dnia 26 Września (8 Października) 1883 r., do takiejże daty 1884 r., posesji № 1171 w Warszawie, od rs. 1045 rocznie.

Mający zamiar ubiegania się o takową dzierżawę złoży w czasie i miejscu wyżej oznaczonym, na ręce p. o. Prezydenta Miasta opieczętowaną deklarację napisaną na papierze stemplowym, ceny kop. 60, podług wzoru niżej zamieszczonego, wraz z kwitem Kasy miasta Warszawy, na złożone w tejże Kasie vadium, w ilości rs. 105 i na koszta ogłoszenia rs. 40, które nie utrzymującemu się przy licytacji zaraz zwrócone będą.

Warunki są do przejrzenia w Wydziale Administracyjnym Magistratu, każdodziennie, wyjąwszy dni świątecznych.

Wzór do deklaracji:

W skutek ogłoszenia z dnia . . . . . . podaję niniejszą deklarację, mocą której podejmuję się wydzierżawić na rok jeden, od dnia 26 Września (8 Października) 1883 r., do takiejże daty 1884 r., posesję № 1171 w Warszawie, za sumę rs. N. N. kop. N. N. rocznie (wypisać literami), poddając się wszelkim obowiązkom i zastrzeżeniom w warunkach licytacyjnych zamieszczonym.

Kwit na złożone w Kasie m. Warszawy vadium w ilości rs. 105 i na koszta ogłoszenia rs. 40, przy niniejszem załączam.

Stałe moje zamieszkanie jest w N. N., (wypisać miejsce zamieszkania).

Pisałem dnia N. N., (wypisać dzień, miesiąc i rok).

Podpisać wyraźnie imię i nazwisko. [illegible]

WARSZAWSKA PAROWA FABRYKA
CZEKOLADY, CUKRÓW DESSEROWYCH i KARMELKÓW,
E. Kwiecińskiego.

HANDLUJĄCYM RABAT. — Skład Główny — 28 LESZNO 28. — Cenniki na żądanie franco.

WARSZAWSKA PAROWA FABRYKA CZEKOLADY E. KWIECIŃSKIEGO 28 Leszno 28 — FABRIQUE DE CHOCOLAT A VARSOVIE USINE A VAPEUR. E. KWIECIŃSKI 28 Leszno 28 — MARQUE DE FABRIQUE

HANDLUJĄCYM RABAT. — Filja Fabryki — 14 RYMARSKA 14. — Cenniki na żądanie franco.

Poleca **CZEKOLADY** w wyborowych gatunkach, tabliczkową i w proszku, wielki wybór najrozmaitszych gatunków desserowych **Czekoladek**, przysposobionych na sposób Sucharda. **KAKAO** w tabliczkach i taflach, oraz **KAKAO** Kuracyjne, sproszkowane, pozbawione tłustych części, przyrządzone na sposób Hiszpański Czekolada tabliczkowa odznacza się należytą twardością i szklistą łamliwością, która po ugotowaniu staje się delikatnie płynną. Powyższe wyroby również nabywać można po cenach fabrycznych w **Cukierniach:** pp. **W. Lebensteina,** przy ulicy Mazowieckiej № 1 i **Pąggwskiego,** przy ulicy Marszałkowskiej Nr 47. 824

Obstalunki na wyroby z mojej fabryki na gubernie Zachodnie, przyjmuje **Dom Komisowy** pod firmą:

MAJERSKI, PILLER i S-ka w KIJOWIE

Zarząd stowarzyszenia „Merkury“

podaje do wiadomości, że w kwartale bieżącym otworzony został **przy ul. Nowo-Senatorskiej № 5, w hotelu Litewskim Sklep Stowarzyszenia,** w którym znajdują się zawsze **wyborowe towary ma-spożywcze, jako to: kasze, mąki, kolo-karony, masła, wszelkie towary njalne, herbaty różnych firm, ryże, rodzynki, migdały, śliwki i t. d., także wina krymskie,** począwszy od kop. 30 za butelkę. 2299—r

OBICIA PAPIEROWE

od 10 kop. do najdroższych, w wielkim wyborze,

CERATY, ROLETY, GZEMSY,

wszelkiego rodzaju, żaluzjowe, płócienne i drelichowe, do firanek

POLECAJĄ NAJTANIEJ

MIODOWA 15. J. LUBELSKI i S-ka 15. MIODOWA.

890

Kaucjonowane Biuro Nauczycielskie Heleny Dąbrowskiej

Nauczycielki Wyższej,
Krakowskie-Przedmieście Nr 43,
wprost skweru. 3535

Wiadomość dla Browarów.

W dobrach Kozłówka (poczta Lublin), hr. Konstantego Zamojskiego, jest do sprzedania z najlepszych flanców Satskich Chmielu tegorocznego zbioru 8,000 funtów.—Wiadomość na miejscu. 3548

AMERYKA AMERYKA

Red Star Line

bezpośrednia komunikacja do

Nowego Yorku i Philadelfii,

bilety i objaśnienia udziela

Agent dla Państwa Rossyjskiego

Maurycy Machonbaum,

Elektoralna № 5.

2392-R

Do sprzedania:

Karety podwójne i potrójna, mało używana, Faetony, Wolanty, Amerykan i Bryczki;—wszystko do jednego i do paru koni, kilka wozów nowych. Wielka № 11. 3506

4 widne SUTERYNY

do wynajęcia od św. Jana na fabrykę, jak: ślusarsko-kowalską, lub inną przy ulicy Rybaki № 14. Wiadomość tamże u rządcy. 1836

Na pryncypalnej ulicy Warszawy

sklep obszerny

z oknem wystawowem, tudzież 2414R

okazała antresola

do wynajęcia w każdym tzasie. Gaz zaprowadzony.—Wiadomość u stróża, Senatorska 27

Do wynajęcia na Tamce № 9

2 pokoje z kuchnią

przedpokojem, oraz schowankiem na 2 piętrze od frontu, za rs. 200 rocznie. Wiadom. na miejscu u właściciela. 3588

LEKARZA

poszukuje osada **Przedecz,** (pow. Włocławski, gub. Warszawska), z pensją rs. **200** rocznie i wolną praktyką. Okolica zamożna. Tamże potrzebna **Akuszerka.** Bliższa wiadomość u aptekarza na miejscu. 2427R

Potrzebną jest

OSOBA

znająca języki **ruski** i **niemiecki,** dla **towarzyszenia de Meranu.** Proszę się zgłosić do **Hotelu Victoria № 24.** 3627

MAGAZYN MÓD

J. MOTTIER,

№ 8, naprzeciw kościoła św. Krzyża, przyjmuje suknie do roboty, przerabianie i od świeżanie kapeluszy damskich, oraz obstalunki na żałobę wykonywa natychmiast po cenach przystępnych. 3624

POSADA.

Nadleśny specjalista, może znaleźć zaraz pomieszczenie, lasy, któreby mu były pod dozór oddane, zawierają przeszło włók 230. Bliższa wiadomość w biurze przybocznem Ludwika hr. Krasińskiego, Krak.-Przedmieście 411/7. 3636

Lekcje

języka francuzkiego, udziela Nauczycielka po k. 30 za godzinę. Biuro Nauczycielskie Łuczyńskiego, Krak.-Przedmieście № 6. 2433R

Suknie, Okrycia, Kapelusze

i wszelkie stroje damskie,

wykończają się z całą elegancją i wykwintnością. Ulica Senatorska № 17, mieszk. 5. Tamże potrzebne są panny do staników i spódnic. 3622

Pomocnik do Jeometry,

obeznany z systemem pomiaru i stolikiem, potrzebny jest zaraz, niemniej potrzebny praktykant mierniczy. Oferty proszę składać w Kantorze Kurjera, pod lit. Z. Z. 3629

Kaucjonowane Biuro Nanczycielskie

Anny Damerau, Krakowskie-Przedmieście № 36, wprost Saskiego placu, ma do umieszczenia **Guwernerów** i **Nauczycieli** obojga płci, tak krajowców, jak i zagranicznych, **Bony** różnych narodowości, **Korepetytorów** i **Oficjalistów** prywatnych. 3634

Fortepian

potrzebny do egzercytowania na godziny w blizkości ul. Żabiej.—Adresy w Kantorze niniejszego pisma dla Ł. 3626

Nauczycielka

posiadająca języki polski, ruski, niemiecki francuzki, z konwersacją, oraz nauki klasyczne, poszukuje posady w Rosji lub Królestwie, za skromne wynagrodzenie. Biuro nauczycielskie Łuczyńskiego, Krakowskie-Przedmieście № 6, wprost św. Krzyża. 2432R

W klubie 29 Czernigowskiego pułku 3621 potrzebny jest

ENTREPRENER

do utrzymywania stołu i bufetu. Wiadomość w m. Górze-Kalwarji, w kancelarji pułku.

Dla pp. Sędziów, Rejentów lub Adwokatów.

Zdarza się od św. Michała a nawet zaraz do zajęcia w pobliżu Sądu Okręgowego

LOKAL

o 5-ciu pokojach z dużą kuchnią i przedpokojem, ciepły, suchy, widny, a nie drogi, świeżo obecnie odrestaurowany i wytapetowany. — Wiadomość w biurze Komisowem Kaucjonowanem J. Fedeckiego, ulica Miodowa № 3. 2430r

Zarząd Drogi Żelaznej Warszawsko-Terespolskiej.

podaje do wiadomości, że przedmioty znalezione na stacjach i w powozach Drogi żelaznej Warszawsko-Terespolskiej pozostawione przez pasażerów, w kwartale II-m b. r., odebrane być mogą za udowodnieniem własności od Zawiadowcy stacji Praga.

Wykazy tych przedmiotów znajdują się do przejrzenia u Zawiadowców stacyj: Praga, Siedlce, Łuków i Brześć.

Jeżeli po odbiór rzeczonych przedmiotów do dnia 31 Grudnia r. b., nikt się nie zgłosi, takowe stosownie do §22 przepisów porządkowych, sprzedane zostaną przez publiczną licytację. 2404r

Rs. 4,500

potrzebne są zaraz na hypot. domu murowanego w Warszawie, na 10% Oferty składać pod lit. C.H., w Kantorze Kurjera. 3591

Do pierwszorzędnego renomowanego zakładu przemysłowego, egzystującego z wielkim powodzeniem od lat 30, z powodu podeszłego wieku właściciela, poszukuje się

Wspólnika,

któryby mógł się zająć częścią administracyjną. Kapitał wymagalny do 20,000 rs.—Szan. reflektanci zechcą pozostawić adresy w Biurze Ogłoszeń, ul. Senatorska 18. pod liter. W. S. W. 2428R

NIE RWAĆ ZĘBÓW!

Uwalnia w każdej chwili od bólu zębów, bez użycia narzędzi metalowych sposobem przez władzę lekarską za nieszkodliwy uznanym, oraz plombuje i odstępuje krople od bólu zębów i wodę hygieniczną wzmacniającą dziąsła **F. Wolf,** róg Aleksandrji i Krakowskiego-Przedmieścia № 16 domu, 1-e piętro. **3632**

Szukajcie a znajdziecie

o 50 procent taniej, dla tego, że w mieszkaniu, sprzedaje bieliznę damską, męzką i dziecinną dla uczni i panienek; przyjmuje wszelkie obstalunki, które zostają wykończone w przeciągu 24 godzin.—Senatorska № 20, mieszkania 16, na parterze, wprost kościoła.

Teofila Fuks.

3635

W dniu wczorajszym wybiegł wieczorem

Pies młody, wyżeł ponter,

maści bronzowej, pod piersiami biały, wabi się „Kastor.“ Za odprowadzenie na ulicę Bracką pod № 14, na 1-sze piętro **nagrody rs. 5.** 3641

BAZAR DLA DZIECI

Niecała 12a, przy Ogrodzie.

Wszelkie ubrania dla chłopczyków, panienek i studentów.

2372R

Naukę kroju metodą francuzką najpraktyczniejszą udzielam, oraz przyjmuję do roboty suknie, okrycia i wszelką krawieczyznę damską. — Tamże potrzebne panny podręczne i do nauki. Hoża 11, m. 15. 1902

Student uniwersytetu upoważniony od Władzy, udziela lekcyj korepetycji. Za konwersację francuzką wykłada matematykę lub ruski. Wspólna 12, mieszkania 27 13978

Potrzebna osoba na wyjazd, z muzyką, francuzkim, niemieckim. Bracka 4 nowy, mieszkania 12, na dole. 13984

Osoba posiadająca patent z Instytutu Muzycznego lub panienka z wyższego kursu, może mieć przyzwoity obiad, za godzinę muzyki. Gmach Teatru Wielkiego № 19, mieszk. 18, drugie piętro. 13987

Paryżanka rodowita, posiadająca gruntownie niemiecki, rosyjski i francuzki, życzy udzielać konwersacji w tychże językach. Ulica Bracka № 4 nowy lit. A, w drugiej bramie na prawo, na dole, mieszk. № 12, przyjmuje od 5—7 po południu. 13847

Osoba znająca język francuzki i literaturę tegoż języka, pragnie udzielać lekcyj na mieście i u siebie. Wiadomość ulica Długa № 22, mieszk. 17, od 9 z rana do 2. 14018

Uczeń kl. dodatkowej szkoły realnej rządowej, poszukuje korepetycyj lub kondycji. Osoby interesowane raczą składać oferty w kantorze Kur. Warsz. pod lit. W. L. 13915

Młoda nauczycielka z wyższym patentem z gimnazjum 3-go, udziela lekcje i korepetycje, oraz średniej muzyki. Plac Ś-go Aleksandra № 7, mieszk. 9. 13938

Rosjanka, która ukończyła 3-e żeńs. gimnazjum z medalem, przygotowuje przychodnich uczniów i uczennice do 1-ej klasy męzkiego i żeńskiego gimnazjum. Wspólna № 23B, 1-e piętro, po prawej ręce, od 2-ej do 4-ej, daje lekcje u siebie. 1899

Student uniwersytetu, posiadający języki: rosyski i starożytne, poszukuje lekcyj lub korepetycyj. Nowogrodzka 19.—1, lub hotel Wiedeński, ulica Widok, mieszk. 19. 1886

Paryżanka poszukuje demi-place jako nauczycielka, udziela również lekcyj prywatnie. Wiadomość: ulica Marszałkowska № 30, mieszk. 11, od g. 12—3 po poł. 13958

Po 4 rs. miesięcznie, uczeń V klasy udziela korepetycje. Nowy-Świat 56, m. 11.

Nauczycielka z patentem udziela lekcje muzyki. Chmielna № 28a, m. 11. 13960

Z upoważnienia władzy naukowej przyjmuje się na stancję panienki uczęszczające do zakładów naukowych, do instytutu muzycznego. Fortepian i konwersacja niemiecka w domu. Warunki [illegible]owane. Ul. Nowogrodzk[illegible], mieszk. № 4. 13625

Paryżanka posiadająca dyplom, życzy sobie znaleźć lekcje języka francuzkiego. Wiadomość: ulica Wspólna № 11a, m. 30.

English lessons. Angielka z Londynu, poszukuje lekcyj na godziny. Adres: Chmielna № 1, mieszkania 20. 13781

Młody francuz udziela lekcyj konwersacyj. Nowolipki № 22, mieszkania 1. 13775

Nauczycielka muzyki ze świadectwem Instytutu Muzycznego i poważną rekomendacją, posiadająca języki, poszukuje lekcyj. Jerozolimska 5 (bez lit.), mieszk. 19. 12980

Nauczycielka z wyższym patentem, znająca dobrze języki: polski, francuzki, rosyjski i niemiecki, oraz przedmioty klasyczne, poszukuje lekcyj. Mokotowska № 14, m. 5.

Instytutka z patentem Instytutu Muzycznego udziela lekcyj na fortepianie, teorji i harmonji i przysposabia do egzaminu. Adresy proszę składać w kantorze Kurjera Warszawskiego pod lit. N. Z. 13688

Paryżanka w średnim wieku udziela konwersacji języka francuzkiego. Adresy składać proszę w kiosku obok Kopernika pod literami M. A. 13135

Nauczycielka muzyki z patentem, udziela lekcyj u siebie i na mieście. Krucza № 8, stróż wskaże. 13480

Nauczycielka polka posiadająca patent, obce języki i muzykę, poszukuje lekcyj na godziny, pół-miejsca, lub miejsca stałego w Warszawie. Przysposabia do szkół rządowych, prowadzi domową edukację, zna metodę poglądową. Ulica Lipowa № 3 mieszkania 4a, zastać można od 12 do 5. 13811

Paryżanin udziela lekcje francuzkiego języka podług przystępnej metody. Wiadomość: Nowogrodzka 3A, mieszkania 11, od godziny 4—7. 13299

Nauczycielka posiadająca upoważnienie Władzy naukowej, życzy sobie udzielać lekcje języka ruskiego, arytmetyki, polskiego, rysunków i francuzkiego. Adres: ul. Wspólna № 14. 13853

Nauczycielka z patentem wyższym przysposabia uczennice do gimnazjum 5-u klas, udziela lekcje muzyki na swoim fortepianie; przyjmuje panienki na stancję: Długa № 10, lewa oficyna, mieszk. 81. 13523

Prof. de Préchamps, Długa 23. Francuz młody, wykształcony, szuka miejsca lub demi-place, przyjmuje lekcje na mieście. 13668

Nauczycielka muzyki z patentem, poszukuje lekcyj na godziny. Zastać można do g. 12 w południe. Mokotowska № 14, m. 5.

Posady i prace.

Miejsca sklepowej lub kasjerki, poszukuje osoba młoda, obeznana z handlem, z dobremi świadectwami. Oferty proszę składać w kantorze Kur. Warsz. pod lit. B. D. № 3.

Panienka od lat 15 do 16, z dobrego domu, przyjemnej powierzchowności, i dobrego wzrostu, jeżeli można z językiem niemieckim, potrzebną jest, do pomocy samej pani w bufecie. Wiadomość: ulica Chłodna № 23, w restauracji. 13916

Ogrodnik-myśliwy, żonaty, potrzebuje obowiązku od 1 Października lub zaraz, posiada chlubne rekomendacje. Adresy proszę: Jerozolimska № 37, u posłańca, stróż wskaże, dom księdza Wojny, do Krzewickich.

Panna uzdolniona w krawieczyznie i znająca krój Głodzińskiego, potrzebna jest zaraz do pracowni. Aleja Jerozolimska № 23, mieszk. 22, trzeci dom od Marszałkowskiej.

Młody człowiek inteligentny, posiadający dyplom Warsz. Uniwersytetu, życzy sobie na zimę lub dłużej wyjechać na południe (w charakterze) nauczyciela, za koszta podróży i utrzymania, lub wyjeżdżając do Włoch, wziąść pod opiekę młodzieńca. Proszę adresować: Nowo-Mińsk poste-restante, prawnikowi Z. G. 1904

Cudzoziemka znająca doskonale języki: francuzki, angielski i niemiecki, z dobremi rekomendacjami, poszukuje miejsca do towarzystwa i zastąpienia pani domu lub do pojedyńczej osoby, albo za towarzyszkę podróży za granicę i t. p. Wiadomość: Nowy-Świat № 40, chambres-garnies m. 18 A. N.

Osoba młoda, znająca krawieczyznę, umiejąca szyć na maszynie Wheelera & Wilsona, życzy sobie przyjąć miejsce do domu prywatnego, na przychodnią. Oferty proszę składać pod lit. B. W. № 6 w kantorze Kurjera Warszawskiego. 13927

Krawcowa damskich ubiorów, samotna, znajdzie lokal o pokojach dwóch jeśli uzdolniona zupełnie, zręczna i obyta, lokal otrzyma w robocie. Oferty z opisem biegu życia składać w kantorze Kurjera Warszaws. pod lit. B. W. K. 1898

Panna znająca krawieczyznę i bieliznę, poszukuje miejsca w domu prywatnym na przychodnią lub stałą. Łaskawe oferty przyjmuje kiosk przy rogu ulic: Żurawiej i Kruczej pod liter. A. B. 13985

Rs. 100 do 200 wynagrodzenia za wyrobienie posady przy drodze żelaznej gimnazjalnej człowiekowi, [illegible] dyskrecja. Oferty składać w kantorze Kur. War. pod lit. W. M. K.

Potrzebna bona niemka, znająca krawieczyznę. Ulica Wołyńska № 11, wiadomość u gospodarza, od 11-ej do 1-ej. 14033

Szwajcar-stróż potrzebny do odbioru komornego, zapewnienia gotowizną złoży rubli 400, pensja rubli 30 miesięcznie. Królewska 43.—Zawadzki. 14030

Osoba w średnim wieku, mająca kaucji rs. 150, znająca rachunkowość i języki, życzy sobie miejsca kasjerki. Wiadomość: ulica Marjańska № 4, mieszk. 9, w fabryce pończoch, od godziny 11-ej rano do 5-ej po południu. 14023

Panny podręczne do sukien, potrzebne są do magazynu mód „Caroline." Marszałkowska № 50. 14022

Potrzebny jest uczeń niższych klas, czytelnie piszący, do pisania przez 2 godziny dziennie. Adresy przyjmuje kantor Kurjera pod lit. K. S. 14025

Osoba umiejąca szyć i krajać, potrzebną jest do magazynu Fijałkowskich. Senatorska 18. 1905

Do kapeluszy kompletnie uzdolniona panna znajdzie miejsce w magazynie Fijałkowskich. Senatorska 18. 1906

Czeladnik introligatorski potrzebny jest zaraz. Marszałkowska № 60. 13922

Potrzebną jest izraelitka, umiejąca szyć na maszynie i dla wyręczenia pani domu. Wiadomość przy ulicy Dzielnej № 11, mieszkania № 4. 14008

Potrzebne panny do nauki, mające jakiebądź początki szycia, do krawca męzkiego i jedna zdolna do maszyny Zingera, ze wszystkiem. Browarna № 1.—Wiśniewski.

Panna potrzebna zaraz do szycia bielizny na maszynie Wellera Wils. Złota 39, m. 21.

Potrzebna jest do magazynu osoba młoda, panna. Wiadomość ulica Senatorska № 6, u Juljana Penkali, skład futer od 6 do 8 wieczorem. 1895

Panny do sukien potrzebne są zaraz. Ulica Świętokrzyzka № 17. 13996

Potrzebne maszynistki do bielizny. Solna 15, mieszkania 20. 14004

Potrzebne są panny podręczne i zdatne do krawieczyzny. Ulica Gnojna № domu 7. Muszyńska. 14009

Potrzebne panny do pracowni sukien. Ul. Freta № 47, mieszkania 14. 14013

Potrzebne są panny do szycia bielizny na maszynie i do nauki. Ul. Nowolipki № 11, mieszkania 17. 14020

Zdatna gospodyni i panna służąca biegła w krawieczyznie, szyciu bielizny i fryzowaniu, są do umieszczenia. F. Skubel, Poznań, Podgórna 4. 1893

Ogrodnik doświadczony, z chlubnemi rekomendacjami, poszukuje miejsca. F. Skubel, Poznań, Podgórna 4. 1892

Potrzebne są panny do krawieczyzny.— Wiadomość: ul. Muranowska № 37. 1890

Panny uzdolnione do krawieczyzny, potrzebne za dobrem wynagrodzeniem. Ulica Nowolipie 34, 1-e piętro. 1888

Służący kawaler, poszukuje miejsca. F. Skubel, Poznań. 1894

Panny potrzebne są zaraz do krawieczyzny i do nauki. Leszno 29. m. 11, 1-e piętro.

Potrzebne są panny do krawieczyzny.— Ulica Gęsia № 10. 13977

Potrzebne są panny do sukien, podręczne i do nauki. Ulica Długa № 6, m. 7. 13995

Potrzebne są maszynistki. Nowolipie 53A, mieszkania 9. 13957

Chłopców potrzeba zaraz do terminu do zakładu tapicerskiego. Niecała № 1. 13954

Potrzeba jest 2-ch uczni do cukierni M. Starorypińskiego, róg Kruczej i Wspólnej.

Potrzebne są panny do staników i podręczne. Złota № 5, mieszkania 23. 13925

Potrzebny jest chłopiec do posług około lat 12. Wiadomość: Nalewki № 30. 13950

Potrzebni są czeladzie ślusarcy. Wiadomość na Pradze: ul. Ząbkowska № 153.

Panny uzdatnione do staników, potrzebne są do pracowni przy ulicy Wareckiej № 7, mieszkania № 17. 13952

Potrzebny jest uczeń do apteki na prowincję. Wiadomość: Chmielna 43c, m. 5.

Młody człowiek ze stopniem naukowym i kaucją, poszukuje zajęcia. Leopoldyny 5, u gospodarza. 13931

Potrzebny jest uczeń do fabrykanta powozów, mający lat 14 lub 15. Leszno 24.

Potrzebna jest panna uzdatniona do maszyny Whelera. Twarda № 17d, m. 19.

Panny uzdolnione, potrzebne do staników i spódnic, upinania tychże, do pracowni. Nowy-Świat [illegible] z warszawskich paraf[illegible] [illegible]nickich potrzebnym jest organista, bezżenny, piszący dobrze i poprawnie po rusku. Wiadomość w kancelarji parafjalnej na Solcu. u miejscowego proboszcza. 13782

Panny uzdolnione do sukien potrzebne są zaraz. Ul. Przejazd № 2. M. Ciszewska.

Prasowaczki, (uczennice), potrzebne zaraz, na stałe roboty. Pralnia gospodarska, Przejazd № 11. 13662

Polka dobrze wychowana, w wieku średnim, obeznana z podróżami, mówiąca językiem francuzkim i niemieckim, może przyjąć zajęcie towarzyszki podróży przy której z dam udających się na dłuższy sezon za granicę. Bliższe szczegóły powziąć można w mieszkaniu Kuczborskiej, ul. Nowy-Świat 40.

Uczennice potrzebne do krawatów, oraz do wynajęcia dla osoby płci żeńskiej duży pokój, o 3 oknach, z balkonem, umeblowany, przy inteligentnej familji. Marszałkowska № 6c, mieszk. 18. 13794

Panna dobrej konduity potrzebną jest do składu wędlin za sklepową, oraz dwóch uczni. Wiadomość na miejscu: Twarda № 32.

Osoba w średnim wieku, z dobremi świadectwami, życzy sobie przyjąć miejsce do osoby pojedyńczej lub do dwojga staruszków. Wiadomość: ulica Szkolna № 2, mieszk. 1, od godz. 10—2 po południu. 13767

Potrzebna jest na wieś panna służąca z dobremi świadectwami. Wiadomość: ul. Wielka № 13, u rządcy. 13755

Przyjmuje korespondencję angielską, francuzką i niemiecką na godziny i na stałe. Sienna 4, mieszk. 16. 13716

Potrzebny jest uczeń do piekarni. Leszno № 48 nowy. 13907

Kupno i sprzedaż.

Fortepiany używane Blüthnera, Seidlera, Hofera, Małeckiego, Pianina nowe i używane. Kupno i zamiana. W składzie W. Słodzińskiego, Nowy-Świat 46. 14040

Do sprzedania tanio, 3 suknie nie używane: czarna jedwabna, popielata, niebieska wełniana, na osobę szczupłą. Wilcza № 17D, mieszkania 8. 13921

Do sprzedania garnitur do salonu atłasowy, garnitur dębowy, rzeźbiony, aksamitny, garnitur angielski, lustra, stół, krzesła, kredens, szafy, łóżka stylowe, toaleta, kozetka aksamitna, biuro, otomanka, umywalnia, szeslong, tudzież kolumny, obrazy, żyrandol, świeczniki, lampy, firanki. Sienna 3, mieszkania 4. 13919

Meble ozdobne z 6-ciu pokoi, bardzo mało używane, całe urządzenie lub częściowo, jest do sprzedania bardzo tanio. Ulica Zielna № 4, m. № 1, na 1-m piętrze, pomiędzy Złotą i Chmielną. 13877

Do sprzedania 2,000 funtów mączki maszynowej z cukru hermanowskiego po 19 kop., na kamienie taniej. Skład herbaty F. Buchowskiego, Marszałkowska róg Wspólnej № 34c. 13933

Fortepian mahoniowy o 7-u oktawach, z blatem i czterema szprejcami metalowemi, jest do sprzedania bardzo tanio. Wiadomość: ulica Podwal, domu № 26, mieszk. 8. 13932

Fortepian czarny, krótki; pianino paryzkie palisandrowe, pozostawiono do sprzedania. Nowy-Świat 68. Strojenia, reperacje przyjmuje Cerulli. 14024

Fortepian czarny, o $6\frac{1}{2}$ oktawy, z dwoma szprejcami, w dobrym stanie, do sprzedania za przystępną cenę. Ulica: róg Ujazdowskiej i Pięknej № 11, wiadomość w sklepie wiktuałów. 13953

Maszyna szewcka do szycia wszelkiego, do sprzedania na ul. Grzybowskiej № 8.

Okrycia, futra, suknie czarne i kolorowe, używane, są do sprzedania, bardzo tanio. Mostowa № 14, mieszk. 16, 1 piętro, 2 sień.

Do sprzedania łóżka, materace, komoda, tualeta, szafki nocne, kolebka, zegar i gzemsy, Przejazd Mostowski pałac, stróż wskaże.

Do zbycia, płaszcz podbity szopami, bardzo ładnemi, oraz szuba damska świeżo zrobiona, w pierwszorzędnym magazynie, do podszycia futrem, z bardzo pięknego materjału wełnianego, na osobę słusznego wzrostu. Freta № 51, mieszk. 6, piętro 2, od godziny 2—5. 13994

Do sprzedania 3 maszyny pończosznicze rozmaitej grubości; tamże potrzebna pracownica na dogodnych warunkach. Chmielna № 80, mieszkania 26. 14021

Maszyna systemu Whelera i Wilsona, bardzo mało używana, jest do sprzedania za rs. 26. Twarda 42, stróż wskaże. 13992

Fortepian do sprzedania. Bednarska 23, w sklepie. 14000

Pianino zagraniczne do sprzedania. № 33 róg Żelaznej i Krochmalnej, m. № 5. 13999

Szafa oszklona duża, na stroje, kwiaty, etc., tanio do sprzedania w składzie płótna A. W. Wilczewskiego w Resursie Obywatelskiej.

Wyżlica bardzo dobra, mająca 2-e pole, dubeltówka Lancastra, do sprzedania.— [illegible] № 13, dom Jamiołkowskiego, m. 7.

[illegible]te, portjery z kilku pokoi, firanki z gzemsami, z jadalni umeblowanie dębowe rzeźbione, szafa orzechowa, szafka do bielizny, łóżko ozdobne orzechowe, małe żelazne, szafki nocne, umywalnia, biurko, stoliczek do robót damskich bardzo misternej roboty, szeslonżek do buduaru kobiecego fantazyjny, jedwabiem kryty, szeslong duży, otomana otwierana, krzesełka czarne, lampy dwie, dywanów kilka i serwet. Bracka № 12, drugi dom od rogu Chmielnej, stróż wskaże, od 10 do 8 wieczorem. 13944

Bilard jest do sprzedania z bilami i piramidką i kijów 10. Ul. Twarda № 22. Wiadomość w miejscu. 13959

Fortepian palisandrowy, Kralla i Sejdlera, w dobrym stanie, za 280 rs. Smolna 5, mieszkania 3, od godz. 9—2. 13947

Koń roboczy do sprzedania. Aleja Jerozolimska № 73. 13963

Meble do sprzedania za rs. 60, oraz stół rozsuwany i oleandry. Bednarska № 5, mieszkania 5. 13968

Jest do zbycia nowa maszyna rękawicznicza Roth'a i do szycia ręczna Singera.— Chmielna № 19, mieszkania 12. 13939

Fortepian palisandrowy Hofera do sprzedania za rs. 330. Wspólna № 13a, m. 6; obejrzeć można od g. 11—2. 13955

Do sprzedania dwie pary chomont angielskich, w dobrym stanie, jedna para żółtym bronzem, druga z białym, za bardzo przystępną cenę. Ulica Biała № 6. 13645

Sklep spożywczy wraz z owocarnią do odstąpienia, z powodu słabości zdrowia. Wiadomość: Sienna № 3. 13660

Z powodu wyjazdu są do sprzedania meble z trzech pokoi, dwa garnitury rypsem zielonym kryty z portjerami, mniejszy aksamitem bordo, stolik piękny hebanowy z blatem porcelany saskiej, za rs. 125; otomana i t. d. Obożna zakład d-ra Brodowskiego, mieszkanie p. Jerzyna. 13784

Mebli kilka garniturów, szeslongi, sofy, otomany, łóżka, stoły, kozety, sprzedaje tanio, przyjmuje stare w zamian magazyn mebli. Nowy-Świat 27, róg Chmielnej. 13575

Encyklopedje: Rolnictwa 5 tomów, Powszechna 28 tomów, mniejsza 13 tomów; Podręczna 3 tomy, Diderot 35 tomów, do sprzedania, księgarnia B. Bolcewicza, Saski plac № 5, róg Królewskiej. 13857

Dla pp. myśliwych. Cztero-miesięczne szczeniaki, pontery czystej angielskiej rasy, bardzo piękne, są do sprzedania. Wiadomość przy stajniach w Belwederze, u Michała.

Fortepian do sprzedania, wynajęcia, bardzo tanio Hoża № 11, mieszk. 22. 1828

Fortepian bardzo ładny, z angielską mechaniką, do sprzedania za rs. 110. Chłodna 46. mieszkania 24. 13642

Kwity lombardowe kupuję. Ulica Aleksandrja № 16, mieszkania 22. 13516

Meble mało używane, garnitur w drzewie, 2-gi elegancki kryty, umywalka, stolik do kart, jest do sprzedania bardzo tanio. Solna № 8, stróż wskaże. 13868

Meble różnego fasonu, t. j.: garnitury, szafy, kredensy, lustra, obrazy i t. d., do sprzedania bardzo tanio, o czem na miejscu można się przekonać. Marszałkowska 48 i róg Świętokrzyzkiej. 13869

Złote rybki! Wczoraj nadszedł świeży transport złotych rybek, które sprzedaję po bardzo umiarkowanych cenach. Długa 6. Ch. Sofokli. 13754

Jest do sprzedania garnitur mebli mało używanych mahoniowych, niebieskim jedwabiem krytych. Wiadomość: Erywańska № 4 lit. E, mieszkania № 5. 13751

Meble ozdobne, garnitur orzechowy rzeźbiony, szafy rozbierane, tremo, lustra, garnitur angielski, konsolki do kart, kredens, stół jadalny, stolik do samowara, szeslong, biuro męzkie, garniturek napoleonkowy, łóżka wiedeńskie, umywalnia, toaleta damska, szafki nocne, szafki do bielizny, lampy, dywany i firanki, tanio do sprzedania. Róg Marszałkowskiej № 26 i od Chmielnej № 27, mieszkania 30. 13740

Meble ozdobne, garnitur orzechowy, garnitur angielski, lustra, biuro, bibljoteka, komoda, łóżka, toaleta, umywalka, szafki nocne, szafki do bielizny, kredens, stół jadalny, krzesła, szesłong, lustra, stolik do samowara, regulatory, dywany, lampy, firanki. Twarda № 6, w pałacyku na lewo № 41.

Meble ozdobne z kilku pokoi, do sprzedania bardzo tanio. Sienna № 4, od Marszałkowskiej 4-ty dom, stróż wskaże. 13865

Meble do sprzedania z kilku pokoi, bardzo tanio, razem lub częściowo. Złota № 10, od Marszałkowskiej 5 dom, mieszk. 15. 13889

Fortepian Hoffera, o 7 oktawach, w dobrym stanie, do sprzedania, za rs. 300, widzieć można od 12—3. Przeskok 1. mieszkania 5. 1883

Masło litewskie, sprzedaje. Hafty i szycie przyjmuje. Krucza 2a, mieszk. 7. 1882

... prowincję, za rs. 100 do sprzedania. Leszno № 48 nowy. 13908

Interesa handl. i majątk.

Z powodu nieprzewidzianych interesów familijnych jest do odstąpienia handel wiktuałów, z kompletnem urządzeniem i dystrybucją. Wiad. w składzie skór. Nalewki № 30.

Facht z 30 krów przy kolei i szosie, o $4\frac{1}{2}$ mili od Warszawy, do wzięcia od 1 Października, potrzeba mieć do 500 rubli. Wiadomość u administratora hotelu Drezdeńskiego. 13936

Sklep wiktuałów do sprzedania, z powodu nagłego wyjazdu, za rs. 150. Wiadomość: Tamka № 9. 14032

Z kapitałem rs. 500, można przyjąć czynny współudział, w interesie bardzo korzystnym. Wiadomość: Długa 21. Biuro próśb.

Rs. 4,500 są do wypożyczenia na nieruchomość miejską lub wiejską. Wiadomość: Karmelicka № 7, mieszk. № 9. 13973

Do sprzedania w mieście Włocławku, dom murowany z takąż oficyną, były Hotel Warszawski, przytem plac pod zabudowania, przestrzeni około 30,000 łok. kwadratowych. Wiadomość na miejscu. 14011

Sklep za rs. 100, z urządzeniem odstępuje się w każdym czasie, zdatny jest na handel wszelkiego rodzaju, mieszkanie obszerne od frontu, przy sklepie. Wiadomość ulica Krucza № 19. 14001

Od lat dawnych egzystujący handel wiktuałów do odstąpienia każdego czasu, za sumę rs. 100. Ogrodowa № 63/581. 13993

Do sprzedania domek drewniany, ze sklepikiem z placem 1,800 łokci, za rogatką Powązkowską. Cena przystępna. Ulica Borkowska № 28. 13980

Sklep wiktuałów do sprzedania za rs. 300. Ulica Elektoralna № 39, 13997

Sklep kolonjalny do sprzedania w dobrym punkcie, z całem urządzeniem. Oferty proszę składać w kantorze Kurjera Warsz. pod liter. W. Z. K. 14005

Dom z ogrodem przy ulicy Grzybowskiej, oznaczony № 55, do sprzedania. Warunki przystępne. Wiadomość na miejscu. 14014

Sklep piekarsko-spożywczy do sprzedania. Ulica Bielańska № 12. 1900

Skład nici egzystujący od lat 9, z powodu wyjazdu jest do sprzedania zaraz. Oferty składać proszę w kantorze Kur. pod lit. S. N.

Sklep do odstąpienia, miejsce bardzo korzystne. Wiadomość: ulica Wierzbowa № 3, w sklepie pieczywa. 13917

Magle wiedeńskie są do sprzedania. Ulica Wązka-Freta № 25. 13946

Jest do odstąpienia traktjernia egzystująca od lat 30-tu. Ul. Żelazna № 32/1126. 13875

Sklepik wiktuałów do sprzedania za cenę najprzystępniejszą, mieszkanie, piwnica, komórka. Ulica Browarna № 7. 13951

Sklep wiktuałów jest do sprzedania za przystępną cenę, komorne nie drogie. Ulica Łucka № 3. 13976

Sklep wiktuałów jest do sprzedania. Ulica Nowowilcza № 17 lit. B. 13970

Piekarnia z powodu wyjazdu do odstąpienia przy ulicy Siennej № 7, ze wszystkiemi utensyljami. 13961

Za bezcen do sprzedania posesja na Kamionkach, z placem. Leopoldyny № 5, u gospodarza. 13940

Magle do sprzedania od 1 Października.— Ulica Nalewki № 24. 13930

Plac do sprzedania przy rogatce Powązkowskiej, łokci □ 2,765. Wiadomość: ulica Burakowska № 4/23, u gospodarza. 13926

Potrzebuje wspólnika do interesu węglowego, z kapitałem rs. 2,000. Oferty proszę zostawiać w Biurze ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, ulica Senatorska 18, pod lit. A. B. C. 1867

Pod ogród dwie morgi ziemi przy Łazienkach, do wydzierżawienia. Krakowskie-Przedmieście 38, mieszk. 3. 13779

Potrzebna pożyczka na 2 domy w Warszawie, w środku miasta, 10,000 i 11,000 rs. Wiadomość u B. Korpaczewskiego, Nowy-Świat 42. 1836

Łokci □ 5,737. Plac jest do sprzedania na Starej-Pradze przy ulicy Targowej, wprost bramy stacji towarowej kolei Petersburskiej, lub na zamianę na mały folwark albo na kolonję w dobrej glebie. Wiadomość: ul. Grzybowska № 40, w składzie wódek. 13769

Rs. tysiąc potrzeba na hypotekę. Ul. Krakowskie-Przedmieście 38, m. 3. 13780

Sklep spożywczy dobrze procentujący jest do odstąpienia. Twarda № 28a. 13759

Jest zaraz do sprzedania handel wiktuałów bardzo dobrze procentujący, za nizką cenę, wraz z mieszkaniem. Ul. Freta № 42. 13602

... kolei Obwodowej, ... przy ... frontowy z oficyną i z ogrodem. 13641

Rs. 14,000 potrzebuję wypożyczyć na 7% na hypotekę pierwszą w Warszawie po Towarzystwie Kredytowem, którego jest 15,000 i 12,000 rs. bez pośrednictwa. Wiadomość: róg Wierzbowej i Niecałej, sklep p. Lipink. 13862

Jest do odprzedania garkuchnia przy fabryce Lilpopa i Rau, ulica Książęca № 5 nowy. 13749

Z powodu słabości jest do odstąpienia skład wódek dobrze procentujący. Wiadomość: Grzybowska № 40. 13768

Sklep spożywczy, dobrze procentujący, z powodu interesów familijnych jest do odstąpienia w każdym czasie, za przystępną cenę. Ulica Chmielna № 35. 13797

Sklep spożywczo-dystrybucyjny, w dobrym punkcie, dobrze prosperujący, z dogodnemi warunkami komornego, jest do sprzedania zaraz. Wiadomość w kiosku, róg Długiej i Bielańskiej. 13821

Skład węgli do odstąpienia zaraz, z powodu słabości właściciela. Wiadomość: ulica Nowa-Miła № 28h. 1866

Magle wiedeńskie w bardzo dobrym stanie są do sprzedania. Ulica Zgoda na przeciwko ulicy Przeskok № 1 nowy. 13550

Do odstąpienia sklep wiktuałów spożywczych, przy rogu ulicy Waliców i Krochmalnej pod № 3, wprost fabryki, za przystępną cenę. 13483

Magle są do sprzedania przy ulicy Sowiej № 3. 13402

Sklep wiktuałów do sprzedania. Aleja Jerozolimska № 38. 1865

Ogród owocowy i warzywny, 5 morgów, do wydzierżawienia na 10-tej wiorście za rogatką Wolską, we dworze wsi Macierzysz. Wiadomość na miejscu lub w Warszawie: Graniczna 16, mieszkania 1. 1873

Kawiarnia do sprzedania. Wiadomość: ul. Nowo-Senatorska № 3, w magazynie ubiorów męzkich Raciewicza. 13837

Sklepik wiktuałów do sprzedania z powodu wyjazdu za cenę przystępną. Gęsia 51.

Pogrzebowy zakład B. Korpaczewskiego, skład trumien i wszelkich efektów pogrzebowych. Nowy-Świat 42. 1834

Zakład B. Korpaczewskiego, kupna, wyprzedaży i zamiany starożytności, przedmiotów domowego użytku i ubrań damskich i męzkich mało używanych. Nowy-Świat 42.

Do sprzedania zaraz, skład węgli i drzewa. Oferty pod lit. K. G. 3, proszę zostawiać w kantorze Kur. Warsz. 13872

Lokale.

Piekarnia z mieszkaniem dla piekarza, rs. 400. Ulica Dzielna 7B. 13611

6 pokojów, przedpokój, kuchnia, balkon, 1-e piętro, front, rs. 600. Dzielna № 7B.

Salon duży, frontowy, elegancko umeblowany, wspólny przedpokój, usługa, śniadanie rubli 30 miesięcznie, do wynajęcia. Widok 7, mieszk. 6. 1901

Pokój umeblowany, parterowy, do wynajęcia, na żądanie obiady, lub całodzienne utrzymanie. Zgoda 4, wiadomość u stróża.

Do wynajęcia zaraz: Salon z sypialnią, pokój duży frontowy i pokój kawalerski, elegancko umeblowane, z usługą, samowarem, razem lub pojedyńczo. Marszałkowska 54, mieszk. 6. 13941

Do dwóch pokoi z fortepianem, kuchnią i usługą, poszukuje kobieta, średniego wieku, moralna, wykształcona, towarzyszki do wspólnego mieszkania. Nowolipie № 6, mieszkania № 17, 1-sze piętro, 2 minuty od stacji tramwajowej. 13974

Z powodu wyjazdu do odstąpienia mieszkanie ładne, widne i suche, składające się z 3 pokoi, kuchni i ganku od podwórza, za rs. 210 do Ś-go Jana. Piękna 21. m. 7.

2 pokoje, kuchnia, do wynajęcia od kwartału. Nowy-Świat 39, 1-sze piętro, stróż wskaże. 14017

Do wynajęcia zaraz lub od 1 Października przy ulicy Długiej № 583 (31), obok Hotelu Niemieckiego, świeżo odnowione i wyrestaurowane lokale: 4 pokoje, przedpokój i kuchnia od frontu, na 1-m piętrze; 2 pokoje na 1-m i 2 na 2-m w oficynie. 14010

Zaraz do wynajęcia 2 pokoje z meblami, przy familji i 7 pokoi, przedpokój i kuchnia, w każdym czasie. Wiadomość na miejscu: Karmelicka № 8, u gospodarza. 13998

Poszukuje się pokoju przy rodzinie. Żądane jest także całodzienne życie. Adresy i warunki proszę składać w Kantorze Kurjera, pod lit. A. Ż. 13991

Sklep z kuchnią, piwnicą pod sklepem, na kawiarnię, garkuchnię, piwiarnię, 12 rs. miesięcznie, od 1-go Października. Ogrodowa 28, stróż objaśni. 13983

Do wynajęcia zaraz domek z ogródkiem, 3 pokoje, kuchnia na dole, w szczycie pokój balkonowy, rocznie 300 rs., przy ogrodzie ... komunikacja tramwajowa. Bliższa wiadomość ... Jerozolimska 5a, mieszkania 1. 13990

4 pokoje od frontu, 1-e piętro, ze zlewem i wodociągiem, za rs. 400 rocznie, do wynajęcia od 1 Października. Wiadomość róg Marszałkowskiej i Wilczej № 17, między 4 a 6 po południu, u właściciela. 13981

Potrzebny pokoik, do 7 rs., przy familji. Adres: kiosk, ogród Saski. 1887

Potrzebny kawalerski pokój z całodziennem utrzymaniem, przy rodzinie izraelskiej za 25 rs., w okolicach Muranowa. Oferty złożyć w kant. Kurjera pod lit. A. B.

Ładny pokój z meblami lub bez, ze wspólnym przedpokojem. Plac Warecki № 16, stróż wskaże. 13942

Do wynajęcia stajnie, wozownie. Ulica Nowolipie № 59. 13966

Sklep na skład mydła i nafty, w miejscu wyrobionem od lat 6-u, wraz z mieszkaniem, do wynajęcia od 1 Października. Wiadomość: Wilcza № 17, róg Marszałkowskiej, u właściciela domu, między 4 a 6 po południu. 13632

6 pokoi ze wszystkiemi wygodami, 3 pokoje za 220 rs., przyczem pojedyńcze pokoje do odnajmowania dla studentów. Ulica Widok 7a. 1874

Stancja dla panien, blizko Instytutu Muzycznego. Oboźna № 3, mieszk. 4. 13398

Lokal na kawiarnię, w ożywionym punkcie miasta, zaraz do wynajęcia. Wiadomość: Chmielna № 60, w sklepie spożywczym. 13757

Każdego czasu do wynajęcia lokal składający się z 5-u pokoi i kuchni, z wszelkiemi wygodami, na ulicy Nowogrodzkiej № 7. Wiadomość przy ulicy Brackiej № 4, u rządcy domu. 13777

Pokój do wynajęcia, ulica Hoża, 1-e piętro, blizko Marszałkowskiej, dla osoby przyzwoitej. Wiadomość: ulica Krucza № 8, róg Wspólnej mieszk. 1. — Tamże udziela się lekcje języka francuzkiego w konwersacji.

Aleja Jerozolimska 5a. Mieszkanie o 5 pokojach z wszelkiemi wygodami, zupełnie odnowione, jest do wynajęcia. Wiadomość w magazynie B. Herse, Senatorska. 13804

Lokal z 4-ch pokoi i kuchni, osobno może być dodana obora duża na krowy i parę pokojów, dla pojedyńczych osób, do wynajęcia od 1 Października 1883 r., przy ulicy Pięknej № 31. 13822

Sklep z wystawą 6 pokoi frontowych, 1 piętro, oraz małe lokale zaraz do wynajęcia. Nowy-Świat 23. 13458

2 pokoje, kuchnia, wodociąg, do wynajęcia. Wspólna № 4, od placu. 13599

Do wynajęcia zaraz salon i pokój sypialny, przyzwoicie umeblowane, ze wspólnym przedpokojem i usługą. Wiadomość: Świętokrzyzka № 25, mieszkania 8. 13859

Każdego czasu z powodu wyjazdu do wynajęcia: 3 pokoje, przedpokój, kuchnia, z balkonem i 2 pokoje z alkową, pasażem i kuchnią, oba lokale na 1-m piętrze frontowe, z widokiem na Wisłę. Ulica Dobra № 1, pierwszy dom za rogiem Tamki. 12974

Pięć i cztery pokoje z wodociągiem, do wynajęcia od kwartału. Ulica Ciepła № 4, między Grzybowską a Twardą. 13531

Na fabrykę jest do wynajęcia 7 pokoi, tudzież do sprzedania 2 kamienice, z oficynami i t. p. Wiadomość przy ulicy Złotej № 37. — J. M. 13514

Lokal składający się z 4-ch pokoi, balkonu, przedpokoju, kuchni z wszelkiemi wygodami, na 2-m piętrze od frontu, w domu pod № 21 przy ulicy Pięknej, vis-à-vis gimnazjum 5-go męzkiego. Tamże są do wynajęcia i mniejsze lokale za ceny przystępne od 1-go Października r. b. Wiadomość w czytelni p. Józefa Rozendorfa, Krakowskie-Przedmieście 85, w domu dawniej Roeslera.

2 pokoje na dole z meblami, pościelą, samowarem i obsługą, są do wynajęcia Krakowskie-Przedmieście 7, prawe skrzydło, mieszkania 28, na dole, stróż wskaże. 13914

Od 1-go Października 6 pokoi z komfortem urządzonych, z wygodami, łazienką, prysznicem, gazem i t. d.; 2 pokoje z wygodami i pojedyńcze pokoje mogące być meblowane Ulica Widok № 19. 13774

Apartament bardzo elegancki z 7-u pokoi z 3 balkonami i wszelkiemi wygodami, do wynajęcia od 1 Października r. b. Smolna № 17, drugi dom od Nowego-Światu, mieszkania № 6. 13884

2 sklepy do wynajęcia. — Ulica Chmielna № 9. 13357

Lokal na 1-m piętrze, obszerny, do wynajęcia. Chmielna № 9. 13356

Doniesienia rozmaite.

Fabryka kufrów, waliz i toreb podróżnych Walerjana Breymeyera, Krakowskie-Przedmieście 22, wprost ulicy Hr. Berga, przyjmuje wszelkie reperacje. 660

Ważne dla amatorów polowania! Od stacji kolei Pruszków wiorst 7, jest do odstąpienia prawo rocznego polowania, na przestrzeni przeszło 1,800 morgów, w okolicy leśnej. Wiadomość u dzierżawcy probostwa w Nadarzynie. 13937

J. Mławski, Solna 18. Realizuje, nabywa dokumenty pieniężne, udziela na takowe zaliczki. Sprawy sądowe i egzekucje wyroków miejscowych, jak prowincjonalnych prowadzi własnym kosztem. 13633

Pieniądze na zastaw kosztowności i innych przedmiotów wartości, pożycza od rubla do 500 codziennie, od 10 zrana do 3. Lombard Nowy-Świat № 41. Wykupy od 12-ej do 2-ej po południu 1831

Zakład fizyczno-mechan. urządza dzwonki elektryczne z największą dokładnością i wszystkich innych przedmiotów wchodzących w zakres fizyki i chemii. Ul. Marszałkowska № 58a. J. Hentszel. 13765

Fabryka pończoch i skarpetek bez szwu, oraz skład koronek ruskich. Ulica Nowy-Swiat № 70, mieszkania № 14.

Obiady prywatne, przy ulicy Czystej № 4, mieszkania 23. 13920

Chłopczyk półroczny do oddania na własność. Wiadomość Ogrodowa 5. J. Chmielewski. 14012

Chłopczyk 2 lata mający, jest do oddania na własność. Wiadomość przy ulicy Siennej № 35. a mieszkania 24. 14007

Do odstąpienia 3 pokoje, pasaż, kuchnia, wodociąg, zlew, od Października do Kwietnia 138 rs., tamże suknia, łyżka srebrna duża, pół tuzina chustek webowych, pianino antyk ozdobne. Sienna № 9 lit. a, mieszk. 14. 13964

Akuszerka O. Gumińska przyjmuje osoby spodziewające się słabości, za umiarkowaną cenę. Ulica Szpitalna № 2, m. 14. 13809

U akuszerki pokój obszerny, na pierwszem piętrze, dla osoby spodziewającej się słabości, cena przystępna. Ulica Krucza № 4, mieszkania 5. 13788

Mamki ze świeżym, bardzo obfitym pokarmem, bez długu, u akuszerki, Żurawia 1

Mamka młoda, zdrowa, ze świeżym pokarmem, u akuszerki. Kapitulna 3. 14053

Nagrody rs. 20. Zginęło mi w zeszłym tygodniu w hotelu Petersburskim Tałes i Tefylim. Łaskawy znalazca zechce dać wiadomość do właściciela hotelu p. Weinkrant za powyższą nagrodą.—Aron Landau z Biały

Zgubiono kartkę od paszportu zagranicznego Tomasza Marcinka, zamieszkałego n. Nowej-Pradze pod № 163. 13924

Suczka jamnik, mała, czarna, podpalana, z białą obróżką, zginęła od szczeniąt w piątek wieczorem na ulicy Wspólnej. Upraszа się o odprowadzenie na ulicę Wspólną № 7A, mieszk. 4, za wysoką nagrodą. 13881

W drukarni *Kurjera Warszawskiego* — Plac Teatralny nr 473c (nowy 5). Дозволено Цензурою. — Варшава 20 Августъ (11 Сентября) 1883 г.
Redaktor Wacław Szymanowski. — Sekretarz Redakcji Tadeusz Czapelski. — Wydawca Gustaw Gebethner.